

አመሳሰሪት ዘ/ሰ/ቀ/ ባሕር ንበርቲ ጊንዳዕ ሰሚናር አካዶዳ

ነበርቲ ንኣሰባገባ ጊንዳዕን ኣብቲ ንኣሰባገባ ዘገገዩ ኣካላትኡ መደባት ልምዕት ንምድገፋዕ ንዩኒቨርሲቲ ተሳታፊነታ ከፍተኛ ኣመሳሰሪት ዘገገዩ ቀይሕ ባሕር ወይዘሮ ኣሰሚናርት ኣብሮሃ ኣብገኸረ።

ብ18 መጋቢት ንወሐሲቲ ህዝቡ ኣካላት ባይዮን ሓሳብቲ ዝተራሸሸ ጨናፍርን ኣብ ዘዩደዮ ሰሚናር ወይዘሮ ኣሰሚናርት ኣብ 2020 ብደረጃ ሃገርን ዞን ተታሒዞም ዘለዉ መደባት ልምዕት ዝምልከት መሰረታዊ ድሕሪ ምጥባይ ምስ ትሕራው ሃዞህ ተዋግዶ ሰሚናር ትወግድ ኣደማሕት ንክክልዎ

ከሉ ኣካል ሕብረተሰብ ብጥራይ ክዋህሉ ከምዘገገዩ ገለጹ።

“ኣብ ጽንጹር እዋን ተጻውር ዝርከቡ ህዝብን መግለጻትን ኣብዚ ሓደሽን ትሕራውን መድረኽ ግጹዕ ከምዘሰውዙ ዘጠራጥር የለን” ዝበሉት ኣመሳሰሪት ዘገገዩ ቀይሕ ባሕር ብወግዶ ኣብ መገልገሎን ምዃላዎም ዘካተተ መደባት ናይ ቀምጥታት ቀምጥታት ከምዘኾኑ ኣረጋገጹ።

ወይዘሮ ኣሰሚናርት ኣብዚ ምዃላዎም ደጋ ሰብ ብዘከክን ዓይነትን ደጽኦላይ ዘዩዞሎ ብምዃን

ምድገፋዕ ስልጠናታት ንመገልገሎት ምሕያልን ምውርጃን ምሕራፍ ምጥባይ ምጥባይ ንምዃራት ምዃራት መተባባሲ ጸዓትን ምዃራት ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን ካብቶም ብደረጃ ዘገገዩ ቀምጥታት ተዋጊቡም ዘሉ ምዃራት ኣብዚ።

ተሳተፍቲ ድሚኒ ገደድ ጸሃፊ ክኣይሉ ሃብቲ ገራብ ንምዃራትን ንምዃራትን ምዃራት ክኣይሉ ድሚኒ ምውራድ መተባባሲ ጸዓት ዕጽጪይቲ ክኣይሉ ተሳታፊ።

ንሕግም ሻይረስ ኮሮና ዝምልከት መምርሒ ካብ ሚኒስትሪ ጥዕና - ቍጽሪ 3

ኣብ ኖርወይ ዝምቕማሎ ብኮሮና ሻይረስ ዝተሰኘሉ ኣርትራዊ ብ21 መጋቢት ናብ ኣርትራ ከምዘኣተወ ብምጽናት ዘዩ ሃገር ተሓቢሩ ነይሩ። እቲ ሕመም ዘድሊ ክኣክንን ምክትታልን ይግበረሉ። ምህኡ ኣብ ሓገቲ ክራሕ ዝመዳውን ከምዘወገሱ ተገይሩ።

ሚኒስትሪ ጥዕና ከሉም ዚጋታትን ኣብ ኣርትራ ዝኣከሩ ወጽኦታትን ዝኣከሉ ጥንቃቄ ክኣከሩ ድሕነቶምን ድሕነት ሃገርን ንዝሓምኡ መምርሒታት መግለጹ ድማ ብጥብቂ ክኣከሩ እናገኘኹ ኣብ ርእሲቲ ኣቕዲሙ ዝተመሓለፈ መምርሒታት እዚ ዝኣከሉ ተወግኹ ሓብራታት መምርሒን የመሓለፍ።

1. ከሉ ሰብ ግድንን ህጹጽን እንዘዘዩኡይኡ ኣብ ዝኣከሉ ከተማን ዓድን ዝኣከሉ ምዃራት ከምዃራት ኣብ ወገኑ ሃገር ዝኣከሉ መገልጹ ከደርጅ ይግባዩ። ከሉ ሰብ ግድን እንዘዘዩኡይኡ ኣውቶብኡ ሚኒስትሪ ታላብን ምዃራት ከደርጅ ይግባዩ።
2. ልዕሊ 10 ሰባት ዝኣከሉ ከሉ ኣኸሲታትን ስፖርታውን ባሕርን ንምዃራት ተሳታፊ። ኣብዮተ-ሲማን ኣብዮተ-ሕይወትን እውን ክኣከሉ ክልእ መምርሒ ዝመዘኑ ዕጽው ከይኡ ክጽንኡይኡ ኣብ ክልሉ ኣብዮተ-ምዃራ ድማ ሰብ ክፈናት ይግባዩ።
3. ኣብ ማሕበራዊ ኣጋጥሚታት (መርኤ ሓዘኑ ቀብራ ጥምቀት፡ ሰማይን ግደን፡ ወዘተ) ልዕሊ 10 ሰባት ዝርከቡ ምዃራት ክኣከሉ።
4. ምዃራት ብመራሕቲ ሃይማኖታትን ደሕብር ከምዃሉ ኣብ ቤተም ከይደም ክኣከሉ ክጽልፍ ይግባዩ።
5. ኣብ ወጻኢ ዝኣከሉ ኣርትራውያን ዚጋታትን ንድሕነቶምን ድሕነት ቤተ-ሰማን ኣርትራዊ ማሕበራዊ ከሉ ዘድሊ ዘለ ጥንቃቄ ክኣከሉ ናብ ሃገር ካብ ምዃራ ክቐጥቡ ይግባዩ።
6. ምዃራት ጥዕናን ድሕነትን ህዝብን ሃገርን ንዝኣከሉ ዘሉ ጥንቃቄ መመዝኪታ ገደርም ጥጋታት ዘጸኡን ዕዳጋ ዘዋቅቡን ሰባትን ትሓትን ተረር ሕጋዊ ሰጥምቲ ክውሰዱምዩ።
7. ሚኒስትሪ ጥዕና ኣብ መጻሕፍትን ንምዃራት ሕግም ሻይረስ ኮሮና ብወግዶ እናተሰታተሉ ኣድላይ ዘለ ተወግኹ ሓብራታት መምርሒታትን ከመሓለፍ ምዃራት የፍልጥ።

ጥዕናን ድሕነትን ልዕሊ ገሉ!
ሚኒስትሪ ጥዕና
23 መጋቢት 2020

መንደራራ - ንሕገ መንግሥቱን ትግባረኡን ዝምልከት ሰሚናር ተካየዱ

ጨንፈር መግለጹ ምድሪ ዘገገዩ ደብዳቤ ምስ ፖሊስ ትራፊክ ናይቲ ዘገገዩ ብምዃራት ኣብ ሕገ መንግሥቱን ኣብ ባይታ ዝርእ ዘሉ ትወግድ ኣብ ድሕነት ትራፊክን ክገበር ዘለዎ ጥንቃቄታትን ዘካተተ ሰሚናር ንመራሕቲ ዓብይቲ መካይንን ወገነቲ ጋራጃትን ኣካላት።

ብ19 መጋቢት ኣብ ከተማ መንደራራ ኣብ ዝተዋበ ሰሚናር ሓላፊ ፖሊስ ትራፊክ ዘገገዩ ደብዳቤ መካይን ከይደም ዘይጥጠሩ መግለጹ ዘይግበኡ ኣጠቓቕማ ጸርጊዮ፡ ሸለልታትን ዘይወሐሰ ኣመራርሓኡ ከምዃራት ዘይግበር ከታታት ኣየር ካብቶም ቀንዲ ጠንቂታት ሓደጋታት ምዃራት ብምዃራት መራሕቲ መካይን ንድሕነቶምን ድሕነት ተገባኦትን ክበሉ ኣብ ምዃራት ኣካላት ሓላፍታውያን ክኸቱ ተሳታፊ።

ብዛደጃ፡ ኣብ 2019 ሕገ ትራፊክ ብምዃራት ካብ ዝተኸሰ 10,447 ተኸሰቲቲ እቲን 8998 መካይን 1384 ብኸሰታትን 16 ሞተርሳይክል፡ 51 ድማ ዓራብ ምዃራትን ዝተሰራ ሚኒስትሪ መሓሪ ዝኾነ ጥሕሕት ወይ ሓደጋ ምስ ዝፍጽም ታርጋ ምዃራት ወይ ሕብርን ዓይነትን መካይን ምዃራት ዘይከፍኡ ሰብ ተቐጥጦኡ ህጹጽ ረድኡት ናብ ዝርከቡ ምውራድን ክልእን ካብቶም ብወግዶ ክውሰዱ ዘለዎም ሰጥምታት ምዃራት ብዘርከቡ ኣብዚ።

ሚኒስትሪ መሓሪ ኣብዚ፡ ዝኸሰት

ጭፍላቕ ዘለዎ መካይን ብዘይ ናይ ፖሊስ ትራፊክ ፍቓድ ምዃራት ብዘበን ከምዃራት ኣጸላፊ።

ሸለልታትን እቲ ቀንዲ ጠንቂ ሓደጋታት ምዃራት ዝተሰራ ሓላፊ መርመራ ሓደጋ ትራፊክ ዘገገዩ ደብዳቤ መካይን ኣብ ግዜ መመራቕታት መርመራታት ቀብሮን ሃይማኖታዊ ጥሕሕትን ዝርእ ሓደጋታት ንምዃራት መራሕቲ መካይን ኣጋርን ጥንቃቄ ክኣከሉን ብጥቕሳት ክኣከሉን ኣገኘኹ።

“ሕገ ዘይምዃራት ካብ ተሓትታት ኣደድሕን” ዝበሉ ሓላፊ ጨንፈር መግለጹ ምድሪ ዘገገዩ ደብዳቤ ኣብ መሓሪ ሃብቲ ድሚኒ ምዃራት መርመራ መካይን ማሕተሞ ከይደም ንምዃራት

ብዘደረጃኹን መምርሒ ፍቓድ ዘይበልኹን ምዃራት ከምዃራት ዝይን ሰብን ንበረኻን ምዃራት ሓሳብ ከብድ ሰለዘኹን ክፍሊ ወግ መራሕ መካይን ድሕነትን ድሕነት ክልሉን ሓልዩ ክበግዝ ተሳታፊ።

ተሳተፍቲ ብወግዶ ፖሊስ ትራፊክ ኣብ ናይ ቅጥራን መመራቕታት ዝኣከሉ ምዃራት ንደረጃ ምዃራት መግለጹ ተወግኹ ካብ ከበ. መራሪ ኣውቶብኡ ብራሲያ ዝደድ ሸቐጥ ንሓደጋ ዘቃልዕ ሰለዘኹን ቀላታ ክወጽዩ ሰብ ብኸሰታት ተመሳርን ድማ ኣብ ኣጠቓቕማ ጸርጊዮ ሰርዓት ክኸሰቡ ዝበሉን ክልሉን ርእይታት ኣቕረዎም።

ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ቡያ ብወፈራ ጽርግያ ይጽግኑ

ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ቡያ - ንኡስ ዞን ገልጻለ፡ ናብ ዓደም ዝኣቲ 30 ከሊ ማዕር ናይ ሓመድ ጽርግያ ብወፈራ ይጽግኑ'ለዉ።

ተሳተፍቲ ንኡሪና ኣብ ዝሓበዎ ሓብራታ፡ እቲ ዝጽግኦ ዘለዉ ጽርግያ ናብታት ሰበሰቦ፡ ኣብ እዋን ክራማኑ ብወሕድ ቀጻሊ እናተዘገገዉ

ንኣገልግሎት ተሽርርርቲ ጽሑፍ ክፈጥር ምጽንኡ ኣረጸኦም።

እቲ ጽርግያ ጽዮን ምስ ዘይግበረለ፡ ኣብ ናብን ቡያ - ፎሪ ንዝገበር ምዃላቲኻን ኣጸጋሚ ነፃዝገብሮ ዝገለጹ'የም ወሳብቲ ርኢይቶ ብፍላይ ሕፃኖቹ ሓገዝ ዝደልዩ ሕመማኑን ክበክዱሉን ናብ ትሓሳት ጥሪና

ብቐልጠፍ ንምብጻሕ ነፃዝገብኡል ሓበርም።

ዘይደዎ ዘለዉ ወፈራ፡ ኣብ ርኢ'ቲ ንምዃላቲኻን ተሽርርርቲ ዘለዎ ኣገጻገቡ፡ ኣብ ማሕበራቁጠባዊ ሃወታምን ወንዓቢ ርብሓ ነፃዝገለዎ ብምጥቃስ ደሜ ኣብ መፈጸምታኡ ንምብጻሕ ግጹፉ ክበርሖ ምዃናም ኣረጋገጸም።

ሓልሓል -19 ኣደታት ኣብ ማትሪክ ተሳቲፈን

ኣብ ንኡስ ዞን ሓልሓል ብሸገዚ መርኻን ማሕበራዊ ጽዮኻን ንዝወሕ ዓመታት ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ርሒቾን ድሕሪ ምጽናሕ ናይ ምቕጻል ዕድሓት ዝረገሰ 19 ኣደታት፡ ኣብ ናይ ለማዒ ዓመት ሃራዊ መልቀቂ ፈተና ካልኣይ ደረጃ ማለት ማትሪክ ተሳቲፈን።

እዞን ኣብ 24 ክሳብ 40 ዓመት ዝዕድመኦን - ኣብ ሓደ ክሳብ 5 ቁልዑ ዝወሰዱ ኣደታት፡ ሀርጻን ትምህርቲ ሰበሰቦ፡ ነቲ ብክታታት ሓዳርን ካልኣ ጽዮኻን ዝተሰፍኸለ ድለታን ንምርዋይ ዝወሰድኦ ተዋጊሖ ሰናይ ድሕት መጽሙድተኻን ወላድኻን ተሓዊሰዎ ናይ 12 ክፍሊ ትምህርቲን ኣብ መሓሰሶ ብምዝዎን ናብ ሓገዝ ተቃገዝኻን ተፈቲኻን።

“ድሕትን ተዋጊኻን እንተሎ ከሉ ይኣኡልዩ” ዝበሉት ኣደ ክልተ ቁልዑ ወይዘሮ ንም መሓመድ-ኑር ብዘተፈለሰ ምዃንያታት ኣብቲ ግበኣ ዕድመኣ ክትመሃር ዕድል ሰበሰቦ፡ ብመደብ ዓረፍት ኣብ መሓሰሶ ክሳብ 12 ክፍሊ ነፃዝተመልሱት ብምሕብር ናይ 12 ክፍሊ ትምህርቲ ኣብ ሳዋ ምስ ዝዘመ በድሉ ቤታ ብሓብር ምፍታናም ደርብ ርብሓን ዓወትን ነፃዝገኻ ኣረጸኦ።

ኣደ ሓደ ቁልዓ ወይዘሮ ኑራ ኢብራሃም ዐመር ብወጽዮ ትምህርታ እናተኸታተለት በድሉታኳ ብሞት እንተተፈለዩ ንዝገራ ጽሑፍ መዋከርን መረር ሓዘንን በዳኡ ኣብ ደረጃ ምጽሓፍን ምዃዝን ተጠሊ ኣብ ሃራዊ መልቀቂ ፈተና ክትሳተፍ ምብቃዱ እቲ ምኅጠር ወሽግዊ ድሕትን

ተዋጊኦ ነፃዝ'ውን ምትሕብብር ኣትሕት መዋገስቲን ወላድን ነፃዝገኻ ገለጹ።

ጌል 2 ወርሕን 10 መዓልትን ህጽን ሓዘ ዝተፈተነት ኣደ 5 ቁልዑ ወይዘሮ በኸታ ኢብራሃም ደሜ ብሸገዚ መርኻ ንዘይረጽቶ ትምህርቲ ድሕሪ 12 ዓመት ነፃዝተመልሱት ብምሕብር ብሓገዝ በድሉታ ናረ ጸሐፊ ክትሓፍስ ምብቃዓ ነፃዝገኻን ኣብሪሖ።

ሓላፊ ኣገልግሎት ትምህርቲ ኣብ ንኡስ ዞን ሓልሓል መምህር ዐሳዋንን መሓመድ-ኣደም ኣብ ዝዘገ ሓብራታ፡ እቲን ኣደታት መበከትኦን ንመታት ኣብ ትምህርቲ ኣቋርጸን ዝጽኑኣ ምዃንን ጠቐሰ፡ ንኸሉ ጽዮኻን ብድህታት ሓዳርን ገጠመን ሰበሰቦ፡ ኣብ ሃራዊ መልቀቂ ፈተና ክትሳተፍ ነፃዝገኻን ኣጸፈ።

ባረንቱ - ንትካላት ወሃብቲ ኣገልግሎት ቱሪዝም ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ኣብ ከተማ ባረንቱ ዝርገብ ትሓሳት ወሃብቲ ኣገልግሎት ቱሪዝም ዝዘበኡ ኣገልግሎት ብምምሳሌ ጽፋናን ብቐጽን ኣቐርቦትን እንግሊዝን ንምርጋጽ ዝጸለመ ኣስተምህሮ፡ ንወገኑን ሰራሕተኛታትን ተዋሂቡ።

እቲ ብምወህሃድ ክፍሊ ቱሪዝምን ጨንፈር ማህበራ ጥሪናን ዞን ጽዮርን ተወዳቡ ኣብ 17 ክሳብ 19 መጋቢት ዝተኻየደ ኣስተምህሮ ብቐጽ ኣብ ምርጋጽ ብቐጽን ዝወሃብ ኣገልግሎትን ሓፈሻዊ ጽራትን ዘተኩረዩ ነይሩ።

ኣብ ክፍሊ ቱሪዝም ዞን ጽዮርን

ሓላፊ ጨንፈር መጽናዕትን ምክትታልን ጸጋታትን ጸሃብን ኣቶ ስምረት ዝበረመድሆኑ ኣብ ጽሓት ቱሪዝም - ዝወሃብ ኣገልግሎት ጥራይ ዝበድኦ ኣኻሊ ነፃዝገዳኳ ብምጥቃሕ ሰራሕተኛታት ብዘባ ዝዘገሉ ከተዘን ሃሪምን ነፃዝ'ውን ጸጋታት ክበገኦም ክበርታት ሕብረተሰብምን እኹል ኣፍልጦ ክገልጽም መሳረታዊ ምዃኑ ገለጸ።

ዋና ዳይሬክተር ክፍሊ ቱሪዝም ዞን ጽዮርን ኮሎኔል ሓምድ ዩስፋ ብወከ፡ ምትእንጋድ ኣብ መሳረታውያን ርጅሐታት ብቐጽ ኣገልግሎትን ዕብዮት

ቱሪዝምን ነፃዝገኻን ብምጥቃሕ ኣብቲ ምደ ዝገጥፉ ሰራሕተኛታት ጽፋና ኣቐርቦትን ምቕሉል ኣቀራርባን ብምዝወታር ንዕብዮት ትሓሳም ክበርሖን ጽሓት ቱሪዝም ንምድግፋዕ እጃዋም ከበርክቲን ኣገኻኸኒ።

ተሳተፍቲ ብወጽዮ ንኣገጻገቡ ናይቲ ኣስተምህሮ ብምጥቃሕ ቀጻልነት ክገልጽ ተሓብዖም።

ዓዲ-ቐይሕ ዘተ ኣብ ንጥፈታት ሸማግለ ኮም

ኣብ ንኡስ ዞን ዓዲቐይሕ ኣብ ንጥፈታት ሸማግለ ኮም ዝረቲ ተሃድሶን ልምድን ሰገኡላንን ኣረጋውያንን ዘተኩረ ኣስተምህሮ ብ18 መጋቢት ተዋሂቡ።

ኣብቲ ክሳብ ዓዲታት ዝወርዱ መሓውራት ናይቲ መደብ ዝተሳተፍዎ ኣስተምህሮ፡ ኣደማሕት ናይቲ መደብ ኣብ ውህደትን ተሓታትዮት ዘለዎ ሰራሕን ሰበሰቦ፡ ኣመሓደርቲ ክበታትን ኣሳብርቲ ዓድታትን ዕቱባት ክኸኑ፡ ኣመሓደሪ ንኡስ ዞን ዓዲቐይሕ ኣቶ ሃብታይ ተሳቲፈኪ ገለጸ።

ሓላፊት ቤት-ጽሕፈት ማህበራ ሙን ማሕበራዊ ድሕነትን ኣብ ንኡስ ዞን ዓዲ-ቐይሕ ወ/ሮ መድሃኒት ግርማይ ብወጽዮ እቲ መደብ ብቐጽ ኣብ ንጥፈትን ተገዳሰነትን ኣመሓደርቲ ሰበሰቦ፡ ኣብ ክበገኦም ዘለዉ ደገፍ ዘድልዩም ሰገኡላንን ኣረጋውያንን ክልዩን ክቐርቡን ተሓብዩ።

ኣብ መወጃኡ ሓላፊ ጨንፈር ማህበራ ሙን ማሕበራዊ ድሕነትን ዞን ደቡብ ኣቶ ሃይለ ዝበረመኡል፡ እቲ መደብ ኣገጻገቡ ርዓኣ ሰበሰቦ፡ ንቐጽ ተሳተፊ መሓውራት ምሕደራ መሳረታዊ ነፃዝገኻን ኣብሪሖ።

ዓረዛ - ተመሃሮ፡ ኣብ ሕጊ ኣፍልጦኦም ከሓይሉ ይምከሩ

ፖሊስ ንኡስ ዞን ዓረዛ መንጃሲዮት ተመሃሮ ንኢኹ ሰፊ ጽሑፍም ትምህርቲም ኣፍልጦኦም ኣብ ሕጊን ስራምብርን ክብ ንምላ ዝጸለመ ኣስተምህሮ ወዳቢ።

ኣብቲ ብ13 መጋቢት ንተመሃሮ ማንጃሲዮን ካልኣይን ደረጃ ዝተዋበ ኣስተምህሮ፡ ኣዘዚ መደብር ፖሊስቲ ንኡስ ዞን ኣቶ ሓሳብ መሓመድ፡ ሓሓፊ ኣብ ዝርኣ ሓደጋታት ተተኩሰቲ ምጥሓል ኣብ ዲጋታትን ዓላታትን ነፃዝ'ውን ዘይምክብር ሕግታት ትራፊክን ቤት-ትምህርትን ዘኸከሉ ዘሉ ሳቤናትን ዘተኩረ ሰፊሕ መሳርሃ ሃቡ።

መንጃሲዮን፡ ጠንቂ ሓደጋ ዝኸኑ ሃራት ክተሳኹን ቅሳዕ ስራምብር ከዘውትሩን ወላዲ ግበኣ ተርጎም ክጸውቱ ዘገኻኸረ ኣቶ ሓሳብ ኣብ

ምክልኻል ዝፍትን በደላትን ደማ ምስ ፖሊስ ዝዘበርዎ ምትሕብብር ከወዘተ ተሓብዩ።

ሓላፊ ምክልኻል ዝዞ ኣቶ ዮናስ ኣሰገዶም ብወከ፡ መንጃሲዮት ብተፈረሻ ተመሃሮ ደማ ብቐጽ ኣብ ወልፍታት ርሒቾም ኣብ ትምህርቲም ብሓዳትን ተወዳደርትን ብምዃን ንኣልነት ኣብኩ ክኸኑ ክጽዕኑ ኣረጸኦ።

ሓላፊ ኣገልግሎት ትምህርቲ ኣብ ንኡስ ዞን ዓረዛ መምህር ተሳታፊዎት ወልደማርያን ደሜ ደረጃ ንቐሓትን ኣፍልጦን ተመሃሮ ኣብ ሕግታት ቤት-ትምህርቲን ክበርታት ሕብረተሰብን ዘተኩረ መላእ ሃቡ።

ኣቐዳሚ ተመሃሪ ኣስተምህሮታት ንዘርቲ ዓድታት ዝ ደንገር ደተመማትን ዓዲ-ገርዮን ተዋሂቡ ነይሩ።

ናቕፋ - ፕሮጀክት ጽሑይ ማይ ተመሪቐ

ኣብ ከተማ ናቕፋ ዝተዋደደ ፕሮጀክቲ ጽሑይ ዝህት ማይ ብ21 መጋቢት ተመሪቐ፡ ኣግልግሎት ክህብ ጀመሩ።

ኣብቲ ኣመሓደሪት ዞን ሰሞኖዊ ቀይሕ ባሕሪ ወይዘሮ ኣሳመረት ኣብርኻን ብራጋዳር ጀራል ተኻለ ልብስን ዝተረኸበሉ ስራሞት ምምራቕ ኣመሓደሪ ንኡስ ዞን ናቕፋ ኣቶ ዶቀብ እድረሰ ኣብ ዘሰመዎ ቃሉ ንኣገጻገቡ ናይቲ ፕሮጀክት ኣብ ማሕበራቁጠባዊ ጥሪናውን መዳዮት ህዘቢ ብምጥቃሕ እቲ ፕሮጀክት ንዝወሐ ግዜ ኣገልግሎት ምእንቲ ክህቡ ህዘቢ ብወሕልነት ክጥቀሙሉን ብዝገኡ ክሕገን ተሓብዩ።

ኣቶ ዶቀብ ኣሳቢኑ፡ ኣብ ትግራ ናይቲ ፕሮጀክት ኣስተዋጽኦ ንዝገበሩ ጽሑት፡ ነፃዝ'ውን ንኣበርክቶ ነበርቲ ናቕፋ ምስጋና ኣቐረቡ።

ተቐማጭ ከተማ ናቕፋ ኣብ ዝሓበዎ ርኢይቶ ምስ ምንቀሳቃል ትሕተ-ባይታዊ ማይን ጨዋምት ዝርብ ትሕዝቶን ጽሑይ ገህት ነፃዝገደኦም ብምሕብር እቲ ፕሮጀክት ዝዚ ዝፈትሕ ሰበሰቦ፡ ኣብኦም ዝኸተሉ ንምምላእ ዘለዎም ድለውት ኣረጋገጸም።

ብግልጽ ወገኑ ኣብ ንኡስ ዞን ናቕፋ ዝገጥፉ ሰራሕተኛታት ዝተፈለሰ ትሓሳት ብምክንያት ዝኸሪ መበል 43 ዓመት ምሕራር ከተማ ናቕፋ፡ 66 ሺሕ ናቕፋ ብምውጻእ ን11 ጽገማት ሰድራ-ቤታት ሓገዝ ኣበርኪቶም።

ኣብቲ ማህበራ ሙን ሰብኣዊ ድሕነትን ወይዘሮ ልኡል ዝበረከብ ዝተረኸበሉ ናይ ምርክኻብ ስራሞት፡ ኣመሓደሪ ንኡስ ዞን ናቕፋ ኣቶ ዶቀብ እድረሰ ኣቶም ሰራሕተኛታት ንዝወሰደዎ ተዋጊ ሞጉሰ።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ደክመንታሪ
12:30	ዜናትግርጽ
12:50	ልዝበመንጃሲዮት
13:30	ዜናዓረብ
13:45	መደብሃፕርት
14:45	ሙ/ድራማ
16:10	ዶክመንታሪ
17:00	ዜናትግርጽ
17:20	ሙ/ድራማ
17:30	ዜናዓረብ
17:50	ዶክተራት ኣብ ስነ-ድዮ
18:50	መደብ ሳይዳ
19:25	ሄሎቆልዑ
20:00	ዜናትግሪ
20:10	ሄራር/ሸሸቡት
21:00	ዜና ትግርጽ
21:25	ተኸታታሊ ትኩስታዊት ፈልጻም እንግሊዝ
22:00	ዜና ዓረብ
22:10	ኣድኣት
22:30	ዜና እንግሊዝ

እዋናዊ ሓበሬታ ሕማም ኮሮና ቫይረስ (COVID-19)

ገላለጻል ትምህርቱ ናብ ሃገረ ቻይና ዝተላከተ ኤርትራውያን ዘጸላውዎ ጽሑፍ፡

1. መጽተዊ

እዚ ጽሑፍ'ዚ ኣብ ሃገረ ቻይና ገላለጻል ትምህርቱ ብዘተላከተ ናይ ሕክምና ሰብ ሞያ ዝርከብዎም ኤርትራውያን ተመሃሮ እተዳለዉ እዩ። ኣብዚ ጽሑፍ'ዚ ብተባብሩ ጸታ ተጻሒሩ ዘሎ ንክልተኡ ጸታ ንደቂ ተባብሮን ደቀንስትዮን ዝምልከት እዩ።

1.1 ሓፈሻዊ መግለጺ

ወዲ ሰብ ኣብ መዋእል ህይወቱ ከም ባክተሪያ፡ ቫይረሱ ዕሰ (Fungi) ዘኣመሰሉ ብዓይነት ክረእዩ ዘይክእሉ ተሃዋሲያን (organisms) ዘሰብዎ ሕማማት ክኾኑ ጸኒሑን ኣሎን። እዞም ተሃዋሲያን ኣብ ሕመም ናብ ሞይሶ ሰብ ናይ ምስጋር ዓቕሚ ስለዘለዎም ድማ እቲ ብኸምዚኦም ዝኣመሰሉ ተሃዋሲያን ዝሰብ ሕማም “ተመሓላሊ ሕማም” ተባሂሉ ይጽዋዕ። ንሉሚ እምበኣር ሓደ ኣብዞም ጠንቂ ሕማም ኮይኖም ዘለዉ፡ ኣብ'ዚ እዋን'ዚ ዓለማዊ ለባዓ ኣኸተሉ ዘሎ ኮሮና ቫይረስ ዝበሃል ተሃዋሲ ክንድህሰዩ።

1.2 ቫይረስ እንታይ'ዩ?

ቫይረስ ኣዝዩ ደቂቕ ጽግዕተኛ ፍጡር (parasite) እዩ። ካልኣት ዓይነት ተሃዋሲያን ዝኾኑ ርእሶም ክኣሉም ክፋረዩ ከለዉ፡ ቫይረስ ግና ርእሱ ክኣሉ ክራባኡ ኣይክእልን። ኣብ ዋህዮ (cell) ናይ ኣካላትና ምስ ዝኣቱ ግና፡ ነቲ ናይ ዋህዮ ናይ ምርባኡ ተኽእሎ ናብ ራብሓኡ ብምቕያር፡ ብዙሓት ቫይረሳት ከፍሪ ይኽእልዩ።

ኮሮና ቫይረሱ ከም ኩሎም ቫይረሳት ክራባኡ እንተኾይኑ ናይ ግድን ናብ ኣካላት ወዲ ሰብ ክኣቱ ኣለዎ። ክሳብ ሕጂ 6 ዓይነታት ኮሮና ቫይረሳት ተለልዮም ጸኒሑም ነይሮም። እዚ ናይ ሎሚ ድማ ንፈለግ ግዜ ኣብ እንሰሳ ናብ ሰብ ብምሕላፍ መበል 7ይ ዓይነት ኮሮና ቫይረስ ኮይኑ ኣሎ። ምስቲ ናይ 2002 ኣብ ሃገረ ቻይና ዘጋጠመ ብSARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) ዝፍለጥ ለባዓ ኣዝዩ ምምሰሳ ስለዘለዎ፡ ብሰነፍልጠታውያን ተመራመርቲ SARS-COV-2 ዝበል ሲያመ ክወግዖ ከሎ ነቲ በዚ ቫይረስ/ተሃዋሲ ዝሰብ ሕማም ድማ ዓለማዊ ውድብ ሞይኖ፡ ኮሮና ቫይረስ-19 [COVID-19] ዝበል ሲያመ ሂሳብ ይርከብ።

1.3 ሕማም ቫይረስ ብኸመይ ይመጽእ ወይ ይኸከት?

ዋህዮ ወድሰቱ ዋህዮ እንሰሳታትን እንኩባራ ኮቢን (Ecosystem) ኣዝዩ ዝተኣሳሰረ እዩ። በዚ ምክንያቱ፡ 70%-80% ኣብ ዝኸከሉ ሕማማት

ኣብ እንሰሳታት ናብ ሰባት ዝሰነዙ ምዃናም መጽናዕቲ የመልክት።

ቫይረስ ልሙድ ዑደቱም ኣብ እንሰሳታት ይጸንሕ እዩ። ገለ ኣብኡቶም ከኣ ብዘተራላለዩ መንገዲ ናብ ሰብ ክዘሉ (ክመሓላልፉ) ይኽእሉ። በዚ ድማ ዑደቱም ኣብ እንሰሳታት ሞራሕ ዝበረ ኣብ ሰብ ምስ ዝሰግር፡ እዋ ድማ ሕማም ምስ ዘኸከለ፡ ሓደሽ ቫይረስ ተራእዩ ኣሎ ማለት እዩ።

ሕጂ ተራእዩ ዘሎ ከበድ ናይ ታሕተዋይ ሰርዓት ምስትገፋሳ ሕማም [Corona Virus disease 2019 (COVID-19)] ተባሂሉ ዝጽዋዕ ሕማም ኣኸተሉ ዘሎ SARS-Cov2 ዝተባህለ ቫይረስ ድማ፡ ገና ኣብ ትሕቲ መጽናዕቲ ኳ እንተሃለዉ፡ ኣብ እንሰሳታት ዘለሉ ኪኸውን ይኽእል እዩ ዝበል ኣፈናዊ ግምት ኣሎ።

2. ኮሮና ቫይረስ -19 እንታይ'ዩ?

ኮሮና ቫይረሱ ብዙሓት ዓሌት (ሰድራ) ዝተቐፈ (large family) ዓይነት ቫይረስ እዩ። ደቀቕቲ ሃገራት ኣገሊሑ ብዘርከብ መሳርሒ ኤሌክትሮን ማይክሮስኮፕ ወይ መዘገር (electron microscope) ክርክ ከሎ ኣብ ላዕለዋይ ሽፋን ብዘርከብ ግራጭ መሳሊ ፕሮቲን (Spike) ናይ ኣኽለል ወይ ዘውዲ (Crown) ምሳሌ ስለዘርከብ ኣብ “Crown” ዝወጽእ ስም Corona ተሃሂቡዎ።

ኣርባዕተ ዓይነት ኮሮና ቫይረስ ኣብ ወዲሰብ ፍኽሰ ዝበል ናይ ላዕለዋይ ክፋል ሰርዓት ምስትገፋሳ ሕማም (ጉንፋዕ) ክኸከሉ ከለዉ፡ ሕጂ ተኸሲቲ ዘሎ ብSARS-Cov2 ዝፍለጥ፡ ቅድሚኡ ኣብ 2002/2003 ኣብ ቻይና ዝተኸሰተ SARS-Cov፡ ከምኡ'ውን ኣብ 2012 ኣብ ማእከላይ ምብራቕን ሰዑዲ ዓረብን ዝተኸሰተ MERS-Con፡ ብርቱዕ ረኽሲ ታሕተዋይ ክፋል ሰርዓት ምስትገፋሳ (ጎርር፡ ጎርጎማ፡ ሳንብሕን ሻንብቂታት ሳንብሕን) ከሰቡ ይኽእሉ።

2.1 ምልክታት ሕማም ኮሮና ቫይረስ-19

ብሓፈሻ ምልክታት ብኮሮና ቫይረስ-19 ዝተለኸፈ ሰብ እዞም ዝሰቡ እዮም።

1. ረሲሒ (መዝገብትኡ ግዜ ልዑል መጠን ረሲሒ-- ልዕሊ 37.8°)
 2. ሰዓል (ደረቕ ሰዓል)
 3. ሕጽረት ምስትገፋሳ (ብፍላይ ኣብ ኣዝዩም ዝተጠቐሙ ሰባት)
 4. ሓፈሻዊ ድኻም ኣካላት
- እዚ ክበሃል ከሎ ግን ገለ ነቲ ቫይረስ ዝተሰከሙ ሰባት ብዘይ ምልክታት ክጸንሑ ስለዘኽእሉ፡ ከምኡ'ውን ነቲ ሕማም ናብ ካልኣት ሰባት ከመሓላልፉ ስለዘኽእሉ፡ ብልዑል ንዝተጠርጠሩ ሰባት ኮነ ወይ ምስ ካልእ ዝተለኸፈ ሰብ ርኽቦ ዝለዎም ሰባት ግቡእ ምክትታል ክግበረሉም ይግባእ።

2.2 ኮሮና ቫይረስ-19 ብኸመይ ይመሓላለፍ?

ኮሮና ቫይረስ-19 ምስ ቦቲ ሕማም ዝተለኸፈ ሰባት ምትንኻፍን ኣብ ሕመማት ብዝወጸእ ትገፋሰን ናብ ሞይሶ ሰብ ክመሓላልፍ ይኽእል። ብዘመጥጥቡ ትገፋሰን (air-droplets) እቲ ተሰኪሞ ምስ ዝህንጥሰ ወይ ዝሰልፈ ኣብ 1-2 ሜትር ርሕቀት ዝሎ ሞይሶ ሰብ መልክፍቲ ኮሮና ቫይረስ-19 ከሰብሎ ይኽእል። ካልኣት ጠንቂ ምትሕልላፍ እውን ምስ ዝተለኸፈ ሰብ ናይ ኢድ ሰላምታ ምልውዋጥ በዚ ቫይረስ'ዚ ዝተበከለ ንብረት ከም- መትሓዚ ማዕዘ፡ መንደቕ፡ ኣሰላን ካልኣን ምትንኻፍ እዋ ከይተሓዱብን ድማ ገጽ፡ ዓይን፡ ኣፍንጫ፡ ኣፍንጫ፡ ኣፍንጫ ምሓዝ፡ ከምኡ'ውን ቦቲ ሕማም ናይ ዝተለኸፈ ሰብ ቀልቀል ብምትንኻፍ መሳርሒታት ብሓብር ምጥቃም፡ ኮሮና ቫይረስ-19 ከመሓላልፋልና ይኽእሉ እዮም።

2.3 ኮሮና ቫይረስ-19 ብኸመይ ዝለኸሰ?

ሕማም ኮሮና ቫይረስ-19 ክዝለኸሎ እንኽእል ሕማም እዩ። ገለ ኣብኡቶም ንምጥቃብ-

1. ኣብ ምክልኻል ለብዒ ሕማም እቲ ቀንድን ኣገዳሰን ማላ፡ ኣፍልጦ ናይ ኣብ ኩሉ ጽፍሒ ዝርከብ

ሕብረተ-ሰብ ምዕሪ እዩ። ፍርሕን ቤላቤለውን ኣወገድኹ ትብዓትን ሓቅን ስራቕኹ ብምሉእ ሕልናን ሓይልን ምብጋስ ንመኸተ ድለው ምዃን እዋኑ ዝጠልቦ ኣገዳሲ መሰርሕ እዩ።

2. ብተደጋጋሚ ኣኣዳውካ ብማይን ሳሙናን ገደርካ ምሕጻብ ከምኡ'ውን ሓፈሻዊ ጽሬት/ ምንጻህ (Disinfection) ዝኾንን እንተብረሉ ኣክብርኩ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ምክንያቱ ኮሮና ቫይረስ-19 ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ንጥቀመሉን ዘይንጥቀመሉን ሃገራት ክጸንሕ ተኽእሎ ስለዘለዎ ዝለዓለ ጥንቃቄ ምግባር የድለ።

3. ኣብ እዋን ለብዒ ሕማም ምንቅስቃስ ኣወገድካ ኣብ ዝኾነ ክትከውን ኣዝዩ ተመራጹ እዩ። ምክንያቱ ኮሮና ቫይረስ-19 ናብ ገዢ ባዕሉ ዘይኮነ ባዕልና ኢና

ሽብር፡ ኣዝዩ ሕማም መንሸር፡ ናይ ልብን ኮላሊትን ሕማማት ወዘተ.) ናይ ምጥቃዕ ባህሪ ኣለዎ። ስለዚ እዞም ዝጠቐስናዮም ሰባት ዝያዳ ጥንቃቄ ክገብሩ የድለ።

7. ኣብ ሕብረተ-ሰባት
8. ናይ ኢድ ሰላምታን ተሓጽቑፍካ ምስዓምን ከም ልምዲን ባህልን ዝውብር እዩ። እዚ ንሉብዒ ሕማም ኪጋድድ ስለዘኽእል ብዘተኽእል መጠን ህዝብና ነቂሑ ክጥቀቅሉን ከወግዶን ይግባእ።

3.1 ግዜ ሕቕፎ [Incubation period] ናይ ኮሮና ቫይረስ-19 ክንደይ እዩ?

ሓደ ሰብ ብቫይረስ ምስ ተለኸፈ፡ ኣብ ግዜ መልክፍቲ ብተሃዋሲያን/ ቫይረስ ክኸከሎ እቲ ምልክታት ሕማም ዘርከብ ወይ ዘምብል ዘሎ እዋን ግዜ-ሕቕፎ ይባሃል። ግዜ ሕቕፎ ኮሮና ቫይረስ-19 ኣብ 1 ክሳብ 14 መዓልታት ክበጽሕ ይኽእል። ሓፈሻዊ ማእከላይ ገምጋም ግና ኣብ 3 ክሳብ 7 መዓልታት እዩ። ገለ ውሑዳት መጽናዕታዊ ጽሑፋት ከም ዝሕብሩዎ ኣብ ውሳኔት ሰባት ኣብ 24 መዓልታት ክበጽሕ ይኽእል እዩ።

3.2 ናይ ዝ ውሽጥ እንታይ ማለት እዩ?

ናይ ዝ ውሽጥ ማለት ኣብ ዝ ዝበይንኻ ምፍላይ ማለት እዩ። እዚ ማለት ነቶም ምስ ኮሮና ቫይረስ-19 ዝቐረቡ እዋ ምልክት ዘይርክቡ ወይ ድማ ቦቲ ሕማም ናብ ዝተለባዓ ሃገራት ጉዕዞ ዝፈጸሙ ክሳብ 14 መዓልታት ዝበይንኻም ተፈልዮም ከምዝጸንሑ ምግባር ማለት እዩ። ቀንዲ ዕላማ ናይ ዝ ውሽጥ ተሰኪሞ ኮሮና ቫይረስ-19 ምልክታት ኮሮና ቫይረስ-19 ዘይርክቡ ከሎ ናብ ካልእ ሞይሶ ሰብ ንኸመሓላልፍ ዝገበር ምክልኻል እዩ። በዚ ድማ ብመልክፍቲ ዝተጠርጠሩ ሰባት ኣብ ናይ ቤዩም ክፍሊ ክውሽቡ ይግባእ።

3.3 ምልክታት ናይቲ ሕማም ዘይርክቡ ተሰኪሞ ኮሮና ቫይረስ-19 ዘዚ ሕማም ከመሓላልፉ ይኽእሉዮ?

ምልክታት ናይዚ ሕማም ዘይርክቡ ተሰኪሞ ኮሮና ቫይረስ-19፡ ነቲ ቫይረስ ናብ ካልእ ሰብ ከመሓላልፉ ይኽእሉ እዮም። ከምኡ ስለዘኾነ ምስ ቦቲ ቫይረስ ዝተለኸፈ ሰብ ዝተራሽበ እዋ ዝኾነ ምልክታት ዘይርክቡ ሰብ ክሳብ ክልተ ሰሙን ክውሽቡ ይግባእ።

3.4 ብዕድመ ዝደፍኡ ሽማግሌታት ዝያዳ ተጠቃሲ ናይ ኮሮና ቫይረስ-19 ደጥም?

እወ ኮሮና ቫይረስ-19 ክሳብ ሕጂ ንሽማግሌታትን ሕዳር ሕማም ዝለዎምን ዝያዳ ተጠቃሲ ይገብርዎ።

አብ ሰዓታት ረፋድ 15 መጋቢት 2020 ዓ.ም. አብ ከተማ ተኬይ ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ - አክቢ. አብ ምዕቃብን ጥሪ ሃርቲ. አብ ምውሓሽን ዓቢ ተራ ዝህልዎ ተሰራት እዩ ተገረፉ። አብዚ ብርክት ዝበለ ዓድታትን ከተማታትን ኣርቲራ ናብ ፍጹም ምሕራም 'ናጻ ቀልቀል' ዝወጃሉ ዘለዎ ህግ፡ ምብራቓዊ ክፍል ከተማ ተኬይ ዝገኙት ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ ከምዚ ዝበለ ሰጉምቲ ምውሓዱ

ኣቶ ግሮማይ ዝረገሰሰ

ዝክበሉ ኣብ ምትብብ ዝወገዎ እጃም ቀለል ኣይኮነን።

እዚ ምምሕዳር ክበቢ እምነር፡ ዝሊ በጹሓዩ ዘለ ተለፍቲዊ ደረጃ፡ ብመገደ ጸምብል ሪፈራሚ ኣሉ። ኣብቲ ጸምብል ሰዓት 830 ቅድሚ ቀንሪ ኣበሉ፡ ህዝቡ ተመሳር፡ ኣየኩ ስራዊት፡ ተለፍቲ ዝተፈለየ ትላት መገደቲ . . . ኣብ መላእ ሀሳቢታል ተኬይ ተኣኻሽነዎ። “ኣብ ኣ ቀልቀል ፈጻምና ንተሓረም! ዓይኒ ምድሪ ስራሽ ብመጥቃም ጸራት ክበቢና ንሓሉ! ጸራት ኣደ ጥሪ እዩ! የኣና ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ . . .” ዝበሉ ጭርሖታትን ጥቅራን ዝተሰሉ ሰልፊታትን፡ ነቲ ሰሪይ ሰጉምቲ ኣቃሊቲዎ።

ሰዓት 900 ናይ ንጉህ፡ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞን ተኬይ ኣቶ ሰደም ዝረገሰሰ ነቲ ጸምብል ብመገደ ድሕሪ ምኽቶ ከኡ ተሳተፍቲ ነቲ ቀለል ዘይኮነን ጉልበታዊን ገንዘብን ወጻኢ ዝተተተ ወሕላል ስራሕ ዓይኒ ምድሪ እናተዘወዱ ተዝብዎን ኣደናቸቶም ዝለገሙ። እቲ ኢጋጥሚ ብደመቲ ሰልፊታን ጸዋታን ኣደታት እናደመዩ! ብሰራ ተመሳር ተሰገዱ ናብ ቤት ጽሕፈት ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ እምረሉ። መድረኽ ብዘክረ ስምታት ምስ ሪፈራሚ ኣመሓዳሪ ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ ኣቶ ግሮማይ ዝረገሰሰ ናይ እጃብ ብደሓን መጻክም መልእክቲ ኣመሓላፊ። ተጸር ጸብደብውን ብተሓላ ህዝቡ ጥሪ ንኡስ ዞን ተኬይ መጽሓፊ ዓወት መብራህቲ ቀረበ።

መጽሓፊ ዓወት፡ ኣብቲ ቦታ ዝተረፈብ፡ ተሓራ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ዞን ጋሽ ባርካ ኣቶ ፍራንኮ ነጥቲ ተሓራ ማሕበራ ጥሪ ዞን ጋሽ ባርካ ዶክተር ተፈለም ከታዩ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞን ተኬይ ኣቶ ሰደም ዝረገሰሰ፡ ኣዘዘቲ ስራዊትን ግንባርን ተለፍቲ ጨፍፍር ማሕበራታት፡ ማሕበራትን ኣመሓዳርቲ ክከበን . . . ብምሳሌ ኣርባቲ ዞን እተመሓደር ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ ተቐመጥታ፡ ነቲ ኣብ 2018 ዓ.ም. ዝፈመረ ምህጽን ዓይኒ ምድሪ ዘዘገም ኣብ ጥቕሚ ከም ዝወሰል

ኣገዳሲ ሰጉምቲ ምምሕዳር ከባቢ ሽቦ - ተሰነይ

ኣብ ዝበዘሉ እዋን “ኣብ ቀልቀል ናጻ” ደኣውጃ ምህምም ኣብሪህ። ኣብ መገደ ሰብ ዓድን ክበቢ ኣብ ምምሕዳርን ጸፋፍ ምሕደራ ጸፋይ ማይ ብምክታልን ወጽኦትን ዝኣመሰሉን ሕሞታትን ኣምክልኻል ዝተኣታተወ መሰርሕ ከምዘኾነ ከኣ ኣመልኪቲ።

“ናይ ተደር ስራሕ ሽቶኡ ከይወቐደ ኣይተርፍን እዩ” ዝበለ መጽሓፊ መብራህቲ፡ “ኣብቲ 10 ሰደራብት ዓይኒ ምድሪ ዘይጥቀም እንተሃልዮ ከተማ ተቐማጥ ዓድን ክበቢኦምን ተጠቃሕቲ ተመሓላፍቲ ሕሞታት ኣብ ምድን ኣይድሕኩን እዮም። ስለዚ ተሰነይ ተሳተፊ ቀንድን ወሃንን ረጅሒ ምድን ክገንዝበ ይገባዩ” ኣለ። ኣሰዳሱ ደሜ ንኡስ ዞን ተኬይ ምስ ሰዳን ስለ እትዳወቡ ፍልጠትና ክበ ኣበልፍ ብኩሽራት ጥሪና ክክሕሉ ከምዘሉና ኣገዝበ።

ብዘወሃኹውን መጽሓፊ ዓወት፡ ክበቢኦም ብደይ ሕርሻ መትረክን ናብ ጋሽ ተኸበሉ ስለ ዝርከቡ ወሕጅ ብፍለታት ኣበሉ ኣብ ዝተፈልፈሉ እዋን ኣብ ርኩቸን ቀረበን ርኩቸን ስኪመ ከምዘመጽእን ኣብ ጎዳንዲ ማይ ከም

ወሕጅን ዓይኒ ምድሪ ዝሰርሕ ሰደራብታት 91% ክኹና እንዘለዎ ብተደር ስራሕን ዝጥቀም ደማ 9% ምዃን፡ ብተፈሻ ሽፈን ተጠቃምን፡ ዓይኒ ምድሪ 100% ምሰጽሎ፡ ስምቀት ዓይኒ ምድሪ ኣብ 3 ክኮበ 3.5 ሜትር ከም ዝበጸሕ ከሉ ዓይኒ ምድሪ ብመንገድቅ ዝተሸፈነን ብማይ ዝኸይድ (ኣፍሳስ) ምድን 90% ናይቲ ዓይኒ ምድሪ ናሕሲ ብዚገኝ ሳራን ካልኣን ዝተኸደን ምድን ጸብጸቢ። 62% ምድሪ ቤት ናይዚ ዓይኒ ምድሪ ብዘገኝቶ ዝተሰርሐ ምድን ብምሕር ከኡ ከምቲ ኣብ ህዝቢ ዝተሰለሰ ምሕራብን ምጥቃምን ዓይኒ ምድሪ ኣብተን ኣብ ምምሕዳር ዞን ሽቦ ዝርከብ ኣብዮት ትምህርቲ ቤት ጸሎትን ዱዓን ቤት ጸሕፈታትን መሳከራት ስራዊትን ካልኣት ወሓቲ ኣገልግሎታትን ብጽባቕ ይቐጽል ከምዘሉ ዝለ።

ኣብ መወጃታ መጽሓፊ ዓወት መብራህቲ ነቲ ስራሕ ሕወት ኣምክርና ናብ ምምሕዳር ክበቢ ዞን ሽቦ እናተመላሉ ዝተኸረከብሉ ኣይሊ ስምም ምሕራብ ዓይኒ ምድሪ ንኡስ ዞን ተኬይ ምምሕዳር ክበቢ ዞን ሽቦ መሪሕቲ ብሓትን፡

ዝቀርብን ድሕሪ ምሕራብ “ከም ማዊ ወጽኦት ሕሞም ቀርብኩ ሕሞም ዓይን ካልኣትን ዝኣመሰሉ ተመሓላፍቲ ሕሞታት ከም ዘሕቦ ኣሚኑ። ዝሊ ኣምክልኻል ከኡ ተጽማራ ዘሉ ምሕራብ ዓይኒ ምድሪን ጸራትን ብዘጸለ ደጃ ንክቐጽል ተራ ናይ ከሉ ተቐማጢ ህዝቢ ሽቦ ምድን ኣዘኻሽና።

“ከፍ፡ ብጽራታ ብልጽቲ ንክክተውን ብምሕራብ ቀርጸ ዝተሓሰተ እዩ። ዝሊ ክውን ኣምክር ከኡ ብውዱብን ወህድን መልክዕ ስምናዊ ጸራት ተደይድ። ጎድኒ ጎድኒ እዚ ደሜ ምክንያትን ምጥቃምን ዓይኒ ምድሪ እንተተኻኡ ከሉ ግዜ እንተዘይከውነ ከኣ ቅድምን ድሕሪን መግቢ፡ ከምኡውን ድሕሪ ምጥቃም ዓይኒ ምድሪ ኣድ ብማይን ሳሞናን ምስጽብ . . . ቀንዲ መሓሸሊ ተመሓላፍቲ ሕሞታት ምድንም ተረጸጸና፡ ብዘጸለ ክክፍኣሉ ኣና!” ኣለ።

ንኣራርሓ ናይቲ ዓይኒ ምድሪ ዝደህነ ጸብጽብ ኣብ ዘቐረበሉ መጽሓፊ ዓወት፡ ኣብቲ ምምሕዳር ክበቢ ናይ ክሳ-

ሕሞታትን ክሰርሕ ጸሕፈትን ኣሎን፡ ጸራት ኣደ ጥሪና ምድን ኣብ ዝተፈለየ ኢጋጥሚታት ክገለጽ ጸሕፈት፡ እንተኹኡ ልምድን ባሕርን ሕብረተሰብ ኣብ ምዕቃብ ክበቢዎውን ውልቃዊ ጸራትን ቅድሚ ሕጂ ከምቲ ዝደህ ክኸይድ ኣይጸንሐን። ወጽኦቲ ደማ ንሕሞታት ወጽኦት፡ ሕሞም ዓይኒ (ትራትማ) ሕሞም ነድሪ ሳሕጸ ወይ ኒሞንያ፡ ሕሞም ቀርብኩ . . . ክጽሓፍ እዩ። እናኸፈና፡ ከሰቐና ጸሕፈት ኣለዉ” ድሕሪ ምሳሉ፡ ጠንቂ ጥሪና ወዲሰብ ብሓት ምድንም ብምሕራብ፡ ቀልቀል ኣብ ፍቐዶኡ ምውጻዩ ኣቐርባኑ ዝኮነ ጸፋይ ማይ ዘይምህወ፡ ኣኣዳው ብሰሞናን ማይን ዘይምስጻቡ እዮም ስራታውያን ጭታታት ምድንም ኣረጸሉ።

ዝጠከሐ ጠንቂ ሕሞም ናይተን ኣብ ምምሕዳር ዘለዎ ሃሪት፡ ጉድለት ተለዎ ኣክብሪ፡ ውልቃዊ ጸራትን ዝተከበለ ማይን መግቢን ኣብ መላ ምውጻል ምድን ዝከቐሰ ኣቶ ዓብዱ ዶቁቡ ሽፈን ዓይኒ ምድሪ ኣብ ዝጠራት ኣርቲራ ቅድሚ 2009 ዓ.ም. ኣብ ትሕቲ ክልተ ማእታዊት ከምዘበረ እዚ ማእት ደሜ ኣብ ዝጠራት

ብምሓብ ኣብ ሃመማን ሕሞቅ ሽታን ምስ እንዘኸፈ፡

3. ድሕሪ ቀልቀል ምውጻዩ ኣኣዳውና ብሰሞናን ማይን ኣጽሪና ምስ እንዘጸብዩ

4. እንዘኸፍ ማይን እንምገቦ መግቢን ኣብ ሃመማ ብምክልኻል ብጽራት ምስ እንዘጸብዩ

ዓወት መብራህቲ

“ምስ ምጥቃም ዓይኒ ምድሪ ተጸሊ ዘይከይድ ግበኣ ምስጽብ ኣድ ከዳን፡ ምስጽብ ኣድ፡ ሓደ ኣብቲ ክገዛበር ዝቐለ ክኣሉ ከም ልምዲ ግን ብሓት ሰብ ዘበወትርዎ እዩ” ዝበለ ኣቶ ዓብዱ “ናይ ዝተሰራ ተለፋ ኣሉ ኣብ ሉሚ ንደተር ግና ክፈሰሰ ስብሊና፡ ክሳ- መፍ ሰብ ኣኣዳው ብሰሞናን ማይን ዝደራ ክክፍብ ኣለዎ” ክበል መኸና።

“ሽከ እኣ ህዝብና ኣዱ ዝክፍብ እንተኹኡ እዮም ኣብ ኣገዳሲ ግዜ ብማይን ሳሞናን ዝክፍቡ ግና፡ ኣገደም ውሕዳት እዮም። ምስጽብ ኣድ ብማይን ሳሞናን ሓደ ኣብቲ ዝተሰራ መድሃኒት መሓሸሊ ሕሞም ወጽኦትን ረኻሲ ሳሕጸዶ ምስክራብን ከዳን፡ ኣድ ዘይምስጻቡ እቲ ቀንዲ ቀታሊ እዩ። ኣብ ጸሎት ብዘኸነ ረኻሲ ሳሕጸዶ ምስክራብን ሳሞናዊ ልዕሊ 3.5 ሜትርን ቀልዑ ሓሞንጂ ዓመታዊ ከይመልኡ ይጥቱ” ክበል እውን ጥያዊ ተሰራታኡ ኣይሉ።

ንኡስ ዞን ተኬይ ኣብ ምሕራብ ዓይኒ ምድሪ ኣብ ዝተሰራ ዓርቲ ሳሞናት ኣብ ብሓት ዓድታት ዛክረኣ ድሕሪ ምጽናሕ ኣብ ምሃ ጀማራ ግና፡ ብክህሪ ኣብ ምሕራብ ከም እትርከብ ይገለጽ። እቲ ሕጂ ዝቐደ ዘሉ ስራሕ ሕወት ዝኸሕሉ ምክንያት ከኡ ሳሕ ስብከት ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞን ተሓላ ስምም ንኡስ ዞን ተኬይን ብዘበሉ ደማ ተቐልኦት ህዝቢ ምምሕዳር ክበቢ ሽቦን ምድን እውን ተመልኪቲ።

እቲ ሰጉምቲ ቀልቀልን ንክህልዎ ኣብ ውልቀ ሰብ ኣትሓቲ ክከሰቲ ዝጸለ ኣይኡ እሉ ጥሪናን ጥሪ ክበቢኡን ተለፍቲ ክወሰድ ከምኡውን ጸራት መገደ ክበረት ምድን ብምገዳብ ብኮሰ ክርከስ ኣዘኻሽና።

ኣብ መደምደምታ ናይ ጸምብል ምምሕዳር ክበቢ ዞን ሽቦ ወሕራቲ ዓዲ ብምርድዳዩ የሰራተፍዩ ዝበለ ሕጋዊት (ቅዋም) ስራም ኣጽዳቓም።

ናብ 5ይ ገጽ ይቐጽል

ኣርቲራ ዝበር ህዝቢ ዳርጋ ከሉ ኣብ ግም ቀልቀል ደወጽኦ ብምሓራ እም ኣብ ሳሕ ዝተጠቐሱ ሕሞታት ገረናም ክረኣዩ ግድን ምሓራ ዝለ።

መገደቲ ኣርቲራ፡ ዝሊ ሽግር እዚ ብምርኣድ ጥሪ ህዝቢ ኣምሕራው ኣብ 2009 ዓ.ም. ከም ዝበረቲ ተሰራዊ ጸራት ከም ማል ወሲዱ ክሰርሓ ጀመረ። ምምሕዳር ክበቢ ሽቦ እውን ብዘኸነ ግንብ ልምዲ ንዘይከ ግዜ ብቀልቀል ክሰብ ዝጸከሐ ሕሞታት ኣምክርታት ብተሓደ ደምኡ ቀልቀል ኣብ ግም ተሓሪፍዎ፡ ዓይኒ ምድሪ ስራታዊ ክጥቀሙ ደማ መጠጽን ኣትፋም፡ እም ኣብ ታሕቲ ተዘርዘርዎ ዘወጸ ኣገደሰቲ ነጥብታት ምስጠገልኡ ደሜ ምሕኣ ቀልቀል ናብ ኣፍ ምሕታው ብዘጸለ መልክዕ ምሕራብ ክኸውን ከም ዝኸፈል ተገለጸ።

1. ከሉ ሰብ ዓይኒ ምድሪ ስራሕ ክጥቀሙ ምስ ዝፈገፍ ብዘወሃኹ ቀልቀል ቀልዑ ብቐልጠፍ ኣብ ዓይኒ ምድሪ ምስ ዝኣቲ
2. ጸራት ዓይኒ ምድሪ ብግበኣ

ሺሃብ አርአያ

መስፍን ተስፋይ
ቀዳማይ ክፋል

አብ መፋርቅ ሰባት፡ አብ ቀላ ሰራዳ ዓዲ ዓዳ አብ ዝተባህለ ዓዲ እዩ፡ ሓደ መጻፈቲ፡ ኣቶ መብራህቲ ተኽሉ፡ “አብ!” ኢሉም ጸውዑ፡ አብ ማይ ክትወርድ ዕኩርኣ አብ ዝዮ ተሓገገጣ ተጠላ እያ ነደራ፡፡ ገበያልቲ ቤቶም ውን ተጻዕኑ፡ አብ ዕኩርኣ ኣገበራ አብ ማእከል ኣየኣን ኣደኣን ከርምይ ኢላ ኮፍ በሰ፡፡ “አብ... ጓይ ደገም ክንዲ ሰብ ኣኸልኪ ኢኹ! ሰይቲ ዓቢ ነቦይ! ክትከውን ክመርመርኪ ኢና! እዚ ገበዚ ሰብ በዓል ርሰትን ገልገትን አብ ርሰሲ ምዃን፡ ኣርሳት ጸምዲ ኣብወር ደገበ ዝመልእ ሞሪት ዘለዋኣ እዩ” በዓልቲ ቤቶም ደጋፊ ሓሳብ ክወሰኽ ናብዩን ግልጽ በሉ፡፡ በዓልቲ ቤቶም ኣይተሓገሳ፡ “ኣንቲም 16 ዓመትኳ ዘይመልኦት፡ እንታይ ኣጥቢን ኣብራኽን ከበዱዎ እዩ ሰይቲ ንዘመተቶ ቀሺ ገበዚ” መሰሉ፡ አብ እሸገባይ ኮም ሓይማ መርን ዝበል ተሓብ አብ ኣኣምርኣ ተቐልቀሉ ኣይፈልጦን እዩ፡ ፈላጥ ኣይትኹን መላኺ ኩን ኮም ዝበል ኣቶ መብራህቲ፡ “ጽባሕ በዓሎም ዘለ ሰንበት... ጓል ዘበና ዝበሉ ክመዳና እዩም፡ እብኸን ኣለኹ!” ኢሉም መልሲ ከይተጸደ ናብ ሞሪም ኣምርሐ፡ አብ ዕኩርኣ ክትገባዝ ኣይተፈለግኩ፡ ማይ ኮምጽ እዩ ኢላ ጽባ ተጠብኦ፡፡

አብ ገዝ ኣይተመልሰት፡ ዕኩርኣ አብ ናባ ገዳ፡ ግይ ሓፍታ ናብ ዝበረቶ ዓዲ ናብ ቀሓይን ኣምርሐት፡ ድሕሪ ክልተ ዓመት ዓቕሚ ኣም አብ ዝበደላትሉ ዕድመ ኮእ ምስ ኪነ ተፈሪ በዓል ደጋሃሲ ተመርኦት፡ ኪነ ሓረሱ ዘንደፋርቲ ጓዩ ዘለን አብ ርሰሲ ምዃና ኣብቲ ክቢ ቀላም ቀመሰ ብምዃን ኮእ ኣንጠልና ጽሓፊና ብዘበሉ ደቂ ዓዱን ክበኡን ናትወን ድለዩን እዩ ዝበረ፡፡

አብ አብ መፋርቅ ሰባት ክልተ ቀልው ወሲዳ ሳልሳይ ክሰጽር አብ ዝበረከቱ ግዜ ስነ ናብ ኣሰምራ ኢሉ ምስ ወጸ ከይተመልሰ ወላ... ሕድር... ቅንደ... ኢሉ፡ ኣዋርሕ ሓሊፋ ናብ ዓመት ተሰጋገረ፡ ደሃይ ኪነ ማይ ዝሰደፍ ጨና ዩቡ! ከውሒ ዝረገጸ ኣሰር ዩቡ ኣብኢ ኣተወ ከይተባህለ ተሰወ፡፡

ድሕሪ ክልተ ዓመት ማሕሙድ ዓሊ ዝተባህለ ካብ ብረረ ጎግሪ ጨው ብጽኽሊ ክልውዋ ኢሉ ናብ ደጋሃሲ መዳ፡ ማሕሙድ ንሓንቲ ኣዲ “አብ መብራህቲ ዝተባህለት ሰይቲ ኣራኽቢ?” ኢሉ ሓተተ፡ እተን ኣደ ግርህ ኢለን ሕራይን እምብን ኣይበኣ፡፡

“አብ... አብ ደኣ ኣባይ ትፈልጥ?... ካባይ ዝመጽኦ ኢኻ? ...እንታይ ኣልኮየ?” ሕጥ ደረረ፡፡

ማሕሙድ ውን ኣይተሓመነ፡ “ጨው ወሲዳ እኽኢ ስለ ዘተደለትላይ እዩ ክረኽብ ይልዩ?” መሰሉ፡ ከታታቱ ስለ ዘተኣምመኹ “በል እዚኣ እያ እንዳ ኪነ ኣብ ኣልካ ተጻይ!” ኢለን ናብ ሞሪን ኣምረቲ፡ አብ ምቕልል ኢላ ኣይተቐበለቶ፡፡ ጎሱ

ግን ትኽ ኢሉ ንወሽጢ ዝ ኣትዩ “ሺ ሚያም!” በሉ፡ አብ ማይ ኣስቲዲ ዝበለ ስለ ዝመሳር ርብዓት ማይ መጠወቶ፡ ማሕሙድ ኣጣጠሐ አብ ገጽዲ ኮፍ በሉ፡ አብ ፍቕያ ምእንቲ ክትከና ዝም አላ ንኣ ጸውዕት፡ ግዜ ኣይወሰድኹ ካብ ወሽጢ ጃቦኡ (ሰይረዮኡ) ሓንቲ ፖሽጣ ኣውጸኡ “እዚኣ ኪነ ሰዳዳልኪ” እናበለ ኣቐቐሉ፡ አብ ግን ኣይኣመነት፡፡

“ኣባይ ኣሎ...? መላከ ርኽቡዩ?” ኣትረራ ሓተተ፡፡

ማሕሙድ ክበኡ ድሕሪ ምዃኩ “ኪነ ምስል ጅቡት ዓለ” ደምጺ ውሕዋ ኣብሉዩ ዝረብ ነደሩ፡ ኣይተረዳኣቶ፡ “እንታይዩ ደውዓት?”

“ሰውረት ኣይትፈልጥኻ? ብረት ዓጢቕ ምስል ሞተ ዓለ” በቲ ጸዮና ትግርኛኡ ደገመሉ፡፡

“እንታይ እዩም ዝዞቡ፡ ከደም ደዮም ዝበልዮ?”

“ኢኹን ሕሩዩት (ናጽነት) ኮምጽኡ እዩም ዝጋደሉ”፡፡ አብ ነታ ደብዳቤ አብ ዘንበቡ ሰኹ ከይትወሰዳ ፈርሐት፡ ማሕሙድ ውን ክትጥቀሩ እዩ ሓሰሩዋ፡፡

አብ “እንታይዩኹ! ጅቡት... ሕሩዩት” ድቃስ ሰኣነ፡፡ ድሕሪ ስሙን ልሲ 50 ብረት ዝበጸቐ ሰኹ ተተነታም ንደርሃሲ ዕል በሉዋ፡ ካብ ተቐማጦ ደርሃሲ ገለ ካሳም ዝዋርዮ ብርግ... ብርግ በሉ፡ ገለ ኮእ አብ ዝደም ተሸርጎጠ፡ ሓደ ካሳም ዕጡቓት እንዳ ጭቃ ዓዲ ኣምረሐ፡ “ንሕና ተጋደልቲ ኢና! ቀልጠናኹም መጢ ኣዚዝኩም ድረር ቀርብልና፡ ዝሓመሙ ወይ ቁላ ዘለምን እንቲ ሃልዮም ደክተር ኣለና ናብሊ ልኣኹም” ደርብ ሓብራታ ኣመሓላፈ፡፡

አብ ኮምንድስ መጽሓም ኢላ ካሳን ደቃን ኣባይ ኮም ትሕቦኡ ጨቓ፡ እታ ንኻን ማሕሙድን ዝፈልጠዋ ምስጢር አብ ኮምንድስ በደሓ ከይትኸውን ኮእ ሰኣነ፡፡ ተቐላጢፋ ነታ ደብዳቤ ካብ ዝበረታ ኣውጸኣ አብ ጉብዝኻ ኣኣትያ ሓብ ኣቃዳሲታ፡ ኮም ወላዲት ቅድሚ ክሰ ብዘላ ደቃ ሓሰነ፡፡ ሓምሙ ንዘዋደ ገጽቶ ወዳ ተቐፋ ኮእ አብ ቀፍ ኣተወ፡፡ ኣይደገደን ዝ ተኻሕሰቲ፡ ባልገ ወዳ እዩ ኣሕከሐ፡፡ ዝ ብወሽጢ ተረገጠ ደምጺ ሰኣነ፡ “አብ... አብ” ደጋገሙ ጸውዕ፡ መልሲ ኣይረኸበኹ፡ ብደገ ክትጻውት ዝጽኣት ዝም ግይ ጸላ ንኣብ “ኣደ... አብ ቅርን፡ ጠቐኽ ዘለምን ምልእ ኢሉም ኣለዉ! ባልገ ብርሃ ሓወይ ይጽወኹ ኣሉ” በሰት እናህዘነ፡፡ አብ ኣይኣመነት፡ በቲ ሓደ ከታት ከተረጋገ፡ በቲ ሓደ አብ ደገ ንዘጽኣት ጸላ ንዝ ከተኣቲ ካብ ቀፋ ወጸኣ ማዕደ ፈኸቐኹ፡ “እንታይ ደኣ ምዃኡት ኣሊኹ? ተጋደልቲ መጽሓም ሕሙማት ደርጅን ደሕሙን ስለ ዘለዉ ንዓይ ዝ ቀልዩ ክሕክዩ!” በለ ባል፡፡ አብ ህርመት ልብ መሰራሰለ ክሰር ደለዩ፡ እናኣንቀጥቀጠት ወዳ ሓዚላ

ክርንት ኣምረሐት፡፡ ሓከም “ኮምይ እዩ... ዝዞቡ... እሰከ ክንት ኣውጽኡ...” “ዝበል፡ በሰቕ ዩቡ! ከበዱ ይተብጥ... እግሪ ከይተክል ደገዮ...”

“ካብን ከድ ሓንቲ ግህ፡ ሓንቲ ፋዳሴ ሓንቲ ምኽት፡ ካብን ሽረኡ ሓንቲ ማእን ግህ፡ ሓንቲ ማእን ምኽት ዓብዮ” ስሙ ክምዝገብ ካብ ሳሞኡ ሞሪብ ኣውጸኡ፡ “ሰሙ?”

“ብርሃ...” “ብርሃ መን?” “ብርሃ ኪነ ተፈሪ” ደጋገሙ ጠሞቶ፡ መኻፍቲ ዓይንን ኣፍንጫኡን ምስሊ ናይ ዝፈልጦ ሰብ ከይት ተሰምዖ፡ “በዓል በትኪ ኣባይ ኣሎ...?”

አብ ሃንደፍ ኢላ ክትሓረብ ኣይመረክት፡፡ ደኣን ትም በሰት፡ ደጋገሙ ሓተታ፡ ኣይመሰሰት፡፡ “ሓቀይ እዚ ቀልዩ... ወዲ ኪነ ገብዘ ደዮ?” አብ ግራጭ ኮም ዝመኣ ሰንብድ በሰት፡ አብ ክበኡ ገለ ደቂ ዓዲ ከይህልዉ ኣደንታ ጽማኽ ደጋም ኣኸሰላተ፡፡ ሓከም ንመራሕ ሓይሊን ንተኸታታሊ ማለን ጸዋ... ብጽጽ ዓረብ ዝረፍ እቲ ዝተኸመ ቀልዩ ወዲ ብጽም ወዲ ኪነ ገብዘ ምዃን ሓብሮም፡ መራሕ ሓይሊ፡ “ሕጂ ገጽቶ ኣኸብ ስለ ዘኣትና ምስ ወዳና ንዝ ክትመጽኡ ኢና” ብምባል ተፋኑዋ፡ እንተኹን ኮምቲ ዝተሰበዎ ኣይተመልሰ፡፡

አብ “ሰይቲ ሽፍታ!” ተሃላ ክመጽ ዝኸፈ ሰብ ስለ ዝተረድኣት ኣንቀጥቀጠት፡ ድሕሪ ስሙን ክልኣት ሽውዓት ብረት ዝበጸቐ ተጋደልቲ ትኽ ኢሉም ናብ እንዳ ጭቃ ዓዲ ኣተወ፡፡ ጭቃ ዓዲ ሰንበዱ ዝረገጸን ዝጭብጦን ጠፊኦም ሳልን ታሕትን በሉ፡ ንኣብ ጸውወዋ ደማ ተባህሉ፡ አብ እናሰገሩት እንዳ ጭቃ በደሐት፡ ኪነ አብ ቅድመኡ ብረን ደው ኣበሉ፡ ዝር ተሓገጠ ጽብ በሉ፡ ሰንበዱ ንድሕሪት ግልብጥ በሰት፡ ኪነ እታ ሰኣነ ጎሎ ዳሕን ተጽሪ መቐታ አብ መማገላ ተዋሐጠ፡ እቲ አብ ሰሙን ዝዩን ቁግል ዘደፍ ጸገራ ወንጨርጨር ኢሉ ተግዘቶ፡ “እምሰዶ ኣብ እዩ?” ንዞቡ ሓተታ፡፡

ኣብቲ ክቢ ንሰኣነ ሓከም ምጽዋህን አብ ቅድሚ ሰብ ምሳምን ኮም ነውሪ ስለ ዝጭደን ዘሕፍርን ምስ ሰሞቶ ሽፍን ኢላ ንታሕቲ ጠመተ፡፡ ሰይማቶ ኢሉም ከርከር ኢሉም ደማ ሰተቐዋ፡ ኪነ ንኸልተ ደቂ ብጽማን ደጋም ተቐፋ ርሰም ደረብም፡ “አብ መደሃት መቐጽታ ናይተን ኣቐዳምን ዝበኹኹ እዩ፡ ተጠቐሹኹ ቀጽልሉ” ዘረባ ከይወደኦ ሓንቲ ግይ ጸደር አብ ቅድመኡ ያብ በሰት፡ “ወዲ ዓብሮም...” ሓፍ በሉ፡ “ሰጠቕ... ሰጠቕ...” ሓደ ካሳም ተጋደልቲ እዩ ትኣዝዘ ኣመሓላፈ፡፡ “ኣባይ... ናባይ ኢኻ?” ሓተተ ዓቢ ወዳ፡ “ክምስሰ ኢና... ከዱ ዝኸም...” ንደርሃሲ ንድሕሪት ዝፈገግ ንምራብ ዝም ተግዘ፡፡

ጭቃ ዓዲ ካሳ ከድሕን እንዳ ፖሊስ ከይዱ “ትምሊ ሽፍቲ ንዓድና መጽሓም ብኣይሊ መጢ ኣዘም በሊም ከደደም” ዝበል ጸብደብ ኣቕረብ፡ ሽው ኣሸገባይ ሰይቲ ሽፍታ ክትበል፡ “ሽፍቲ ተቐብልኩም ኣይረርኩም ኣምስሊኩም!” ተሃላኦ ትኣረፈሉን ኣዳራሽት ብተደ ዝቃለሉን እዋን እዩ ዝበረ፡ አብ ካብ ዝፈርሓ ኣይወጽት፡፡ ሰንበላጥን ሰርን ሃይሰሰሰ ሽፍቲ (ጅብ) ዝቐለ ዓድታት፡ ንብረተን

ድረር ለይቲ

ክበረ፡፡ ኣዳራሽት ብተደ ክቃለ፡ ኣዘነ ሃረ፡ ደርሃሲ ኮእ ሓንቲ ካብን ክቃለ ዝተፈርዳ ዓድታት ከይና፡ ዓዲ ሽቐልቀል ኣትዩዋ፡ ነቲ ትኣዝዘ ዝምሀ ገለ ሰኹ፡ ንኣብ ደቃ ሓዚ ካብ ዓዲ ክትኣል ሓብዮ፡ አብ ሰንቃ ቋራ አብ ዓረብ ናብ ዝበሩ ኣገዋን ከይና፡ አብ ዓረብ ውን ኣይሓሸት፡፡ ክፍኡን ጸብቕን አብ ዓዲ ከይና ክትጸብዮ ደቃ ጠርፋ ንደርሃሲ ተመልሰ፡፡

ሓደ ለይቲ ኣኽሰኹ ናይቲ ዓዲ ኣመና ጭንቕ... ጭንቕ... በሉ፡ አብ ኣሸገባይ ኣኽሰኹ ተጨቓም ገለ ዝልሞ እንቲ ኢሉ ውን ከይደቀሰት እዩ ትሓደር፡ ብሸገባይ ክዳና ዝልባ ወደዮ፡ ካብ ዝፈርሓ ኣይወጽትን ዝ ተኻሕሰቲ፡ መን ኣይበሰትን ኣሕ... ኣሕ... ደጋገሙ፡ ኣጽቅዮ፡ “ኪነ እዩ ክፈትኒ” በለ ብደቱ ትሕት ብዘበለ ደምጺ፡ “ከበርኢ እዩም...” ብምባል ትጽሓ ሓብኣ ሰቕ በሰት፡ ኪነ “እታ ማሕሊኻ...

ይቐለል

ኣገዳሲ ስጉምቲ . . .

ካብ 4ይ ገጽ ዝቐጸለ

1. ክሲ ወፍቲ ተቐማጢ ክበርና ሞቕሚ ዓይኑምድሪ ተረዳኡ ዓይኑምድሪ አብ ሞቕሚ ከውሳ፡
 2. ዝኹን ሰብ ምጥቃም ዓይኑምድሪ መርኣዮ ምስቡል ሕብረተሰብ ምዃን ተረዳኡ ዝይተረዳኡ ከረደኡ ግዴታኡ ይኸውን፡
 3. ክሲ ወፍቲ ዓይኑምድሪ ዘይጥቀም ተቐማጢ ክበር፡ ነቲ ቀጼ ዝኹን ሕሙም ኣመሓላፊ ምዃን ክርዳ፡
 4. ክሲ ወፍቲ ተቐማጢ ክበር፡ ብዘላ ሞቕሚ ዓይኑምድሪ ንወጽኡ ደቂ ኣሰገምህር ኩን መረዳታ ከመሓለፍ ግዴታኡ ይኸውን፡
 5. ዝኹን ሰብ ዝ ክኮረ እንተደልዩ ዝኮሩ ዝ ዓይኑምድሪ ኮም ዘለዎ ፈለጠ ክኮረ፡
 6. ዝኹን ኣካራይዶ ዝኮ ዓይኑምድሪ ዘይብሉ ምስቲ ምስ ተኻራይብ ብኣደ ዓይኒ ተረዳዩ ብኸገ ተሓታቲ ይኸውን፡
 7. ዝኹን ተቐማጢ ይኹን ካልእ ኣካራ ቀልቀል አብ ደገ ክሰይን ምስጢርኩ ቀልቀሉ ሳሎ ኣልዓሉ አብ ሞቕኡ አብ ዝርከብ ዓይኑምድሪ ክውጥ ይግደድ፡
 8. ንኸልኣይ ግዜ ንዝተረኸበ ደማ ናቕፋ 150 ክኮበ 200 ክቐጸል፡
- “ክበር ተቐማጢን ምስሕዳር ክበርና፡ ዝ ኣብ ሳሊ ተጠቐሱ ዘሉ ቅዋም ብዘበኡ ተረዳኡ አብ ሞሪ ከውሳ፡ እናተሓሰበና፡ ንምሕዳሮ ኩን ንወሰኸ ጸራት በት ጸሕፊት ምስሕዳር

ክበር ሽዕቤ አብ እዋን ሰራሕ ቀምንት ኮምዘሆ ንሕብር” ዝበል ደርሰ፡፡

ኣብቲ ናይ ጽንበል ኢጋጥሚ ዓባይቲ ዓድን መራሕቲ ሃይማኖት፡ ኣብቲ ህደውት ሰብ ንምድሓን ዝተወሰደ ሰሞ፡ ሓሳም ገለጸም፡ ከሉ ህዘቢን ትሓት መምእትን ክፈታምን እንቲ ዘይረከቡሙሉ ብሸከ ኮምዘኹን ድሕሪ ምገዝብ ኮኡ ንዓይ ተጥሑ ክሲ ወፍቲ ሰብ ንራብኡ ምዃን ተረዳኡ ብልዑል ንቕሓትን ትኸረትን ግዴኡ ከሰዘ ተሓብዮም፡፡

ድሕሪ ምዕል ምስር ወረቐት፡ ኣመሓራሪ ንኣሳ ዘላ ተህይዶ ኣቶ ሰም ንብረጽሰሰ ናይ መሰደ መደብ ቃሉ ሃበ፡፡ ጎሱ “እንዳ እዚ ርኣና” ድሕሪ ምላ፡ እቲ ሰራሕ ንድሕት መላ ሕብረተሰብ ክበኡን ምዃን፡ ህዘቢ ነቲ ዝተወሰነ ንቕሓት ዓብነ፡ ብሰብ ሞያ ሞያ ዝመዝ መምርሒ ሰምዐ፡ ብዘዋደን ብጽላን ከተሞር ኣገኘኹ፡፡

አብ መዘገሚ ናይቲ ጸምብሉ ኣብቲ ጸምብል ንዝተረኸበ ከሉ ሰብ ናይ ምላክ እንግዶት ተገደሩ፡፡ እቲ መደብ ብጽላን ሃሚመተኢ ንኣሳ ዘላ ተህይዶን ደምጸደ ዓንደም ደባይን እዩ ማሪት ወዓለ፡፡ እታ ገጽላ ባህሉ ብጽካ መዘመርን ደርፍኹ ቀልቀል አብ ደገ ምውጽኡ ዝምጽኦ ሕጥጥ ሳሊን እተረደኦ መዘቃዊ ድረማ ኣቕገላ ነደራ፡፡

ንኣፍልጦ

ጀሚ/ ደጀን ተክለ

ደብዳቤ ፍቅር ግዜ ምክባር . . .

ሳምንቱ አብ ዘለኹሉ ወታደራዊ ስርዓታዊ ደብዳቤ፡ ብፍቅርኩ ዝተባሕተ ልቢ ናተይ ብምዃኽ ዕጉብዮ፡ ካብ ንሓላ ብደንብ ደሞክራሲያዊ ካብ ንጽመድ እዋን ከሰተውሐሉ ዝጀመርኩ ጠባይኪ ግን ኣይግደኝ፡ ኣብ ግዜ ቀጻራ ደንብ ኣልኪ ከም ትመጽኒ መቐም ትህነትኩ ኣይብልኝዮ፡ ብዘተኮ ግዜ ምክሪ ለገሰልኪ ክትቅበልዮ ኣይከኣልክዮ፡ ኣብ ልዕሊኹ ምሉእ ፍቅር ስለ ዘለኒ፡ ንክጸወርኪ ድለው ከይነዮ፡ ከይነዮ ግዜ ክትሰርቅለይ ከለኹ፡ ኣብ ህይወተይ ግቢ ነገር ተጉድልላይ ከም ዘለኹ ክርድኣኪ ኣለዎ፡ ኣብ ግዜ ክብጽሐምን ክትግብርምን ዘለኒ ነገራት ይገብሩኒ ኣለዎ፡

ብዘተኮ ግዜ ኣብ ግዜ ዘለኒ ንጽር ኣመለኽኻታ ትቅበልዮ ኣይከኣልክዮ፡ እቲ ሸግር ብዘሰሰ ለም ትገብሪ ስለ ዘለኹዮ፡ ንህይወትኪ ዕላማ እንተ ተትሕቢዮ ትርጉም ግዜ ምተሰቀርኪ ነይሩ፡ ንዘለኪ ፍልጠትን ኣይልንዎን ኣብ መጻሕፍት መውጻልኹዮ፡

ደቂሰብ ነገን ዘለዋና ውሑዳት ናይዛ ምድሪ ዕድመና፡ ክንሕጉሰለንን ክንጥቀመለንን እንተ ዘይክኣልና፡ ምክባርና ትርጉም ዘለዎ ኣይከኣልክዮ፡ ገለ ከፍሪ እንተ መዲብና ቀዳመይቲ ክንገብራ ዘለና፡ ምስ ግዜ ዘለና ከምድናን ቅርባንን ምትሕርራይዮ፡ ምክንያቱ ግዜ ከሉ ነገር እዩ፡ ህይወትና ደሞክራሲያን ትሕፃና፡ ካብ መሰመር ግዜ እንተ ወጸና ባዶነት ምክባር ምሉእነት የብልና፡

እዞም ኣብዞ ምድሪ ክንውንናም ሃረር ንብሎም ነገራትን ጽቡቕ ነገር ዘፍሪዮ ሰባትን እየም ትማሊ ይኹን ለሚ ግዜኡም ብጽቡቕ ዝመደብን ዘመሓደሩን የም፡ ስለዚ፡ ንሕናውን ኣብ ከሉ መዳይ ህይወትናን ፍቅርናን ዕወታት ኳንና ክንወጽኡ ኣብ ግዜ ዘለኪ ኣጠማምታ ከተሰባይዮን ከተሰፍሕዮን ይግባዮ፡

ንዘይ ክብሪ ምክባር ንክብርኩ ብድሰተኻን ምህጽንዮ፡ ንሕውሃን ግወትን ድለው ናይ ምዃን ጥበብውን እዩ፡ ስለዚ፡ ኣብ ኮረሻ ዘደርብርብ ግዜ ተወጠሕኪ ዘይሃሰሰ ፍቅርን ዕላማን ህጹ፡ ምእንቲ፡ ጽባካ ዝተሰኸን ዝበለጸን ህይወት ክትመርካቡ፡ ምክንያቱ ግዜውን ኣኣል ፍቅር ስለ ዝኸኣል፡ ንዘይ ምክባር ንዝኣር ርእሰኻ ምፍቃር እዩ፡ ግዜ ምክባርን ምክባርን ንዘሓሰን ግወት እዩ፡

ሩብ ካብዮም ኣብ ግዜ ገርክቡ ኣገደም ኣገደሰቲ ዝበሉ ዓይነታት ጥሪታት ሓደ እዩ፡ ካብ ህዝቢ ግዜ ልዕሊ ፍርቂ መግቢ ሩብ ምምጋብ የዘውትሩ፡ መብከትኦም እየም ንሩብ ከም መሃሪታዊ መግቢ ዝፍጽርዎ ህዝቢ ግዜ ኣብ ኣህጉር ኣሓዮ ደርቡ፡ ገለ ካብቲን ሃገራት፡ ሩብ ንዝበል ቃል ብሓዕ ከም ምሃል ክጥቀማሉ ይረኣዩ፡

ኣመጽኣ ሩብ
ሩብ ከም መግቢ ክብሓዕ ዝጀመረሉ ብልክዕኳ ክፍለዮ እንተ ዘይተኸኣሉ ቅድሚ ኣሸኣት ዓመታት ግዜ ኣብ ደብዳቤ ምብራቕ ኣሓዮ ዝሰሩ ዝሰሩ ኣህዝብ ይምከቦም ነደርም ዝበል ትንተና ኣሉ፡ ተመራመርቲ ስ - ጥንቲ ካብ ቅድሚ 5,000 ዓመት ኣብ ደብዳቤ ምብራቕ ቻይና፡ ሰሜናዊ ክፍል ታይላንድን ሽንገላን ይሰሙ ከም ዝበረ መርትዖታት ርኽቢምዮም፡ ከምዚ እናበለ ደሞክራሲያዊ ናብ ዝሰፍሐ ክፍል ኣሓዮን ግዜ ምክባር ተዘርኪቲ፡

ተክለ ሩብ
ሩብ ኣብ ግዜ ናይ ግዜ ዘለዎ ቦታ ይበቅል፡ ብግብእ ንክፍላ ወቅትን ጠሊ ዘለዎ ክሊማን ስለ ዘድልዮ ብጠባይኪ ኣብ ትርጉም መሰመር ናይ ግዜ ይበቅል፡ ሓደሽ ብቅል ተክለ ሩብ ብሓዕ ቀጠልዮ ሕብሪ ኣለዎ፡ እቲ ተክለ ምስ ግዜ ምላሕ፡ ምስ ኣኸለ ኮኔ ወርቃዊ ብጥሪ ሕብሪ ይሕብ፡ ተክለ ሩብ ድሕሪ ምክባር ካብ 110 ክሳብ 180 ኣብ ዘሉ መጻልታት ምህርቲ ይሕረሩ ቁመት ዕብዮቲ ዘኣለ ተክለ ሩብ ካብ ሜትሮን ልዕሊ ካሳብ ሜትሮን ሰማንያን ይበቅል፡ ቻይናን ህንዲን ኮኔ እተን ቀንዲ ሩብ ዘፍርዮ ሃገራት እዮ፡

ዓይነታት ዘርኣ ሩብ
ተመራመርቲ ከም ዝበልጽዎ 20 ዝኣክሉ ዘርኣ ሩብ ከም ዘለዎ ይገልጽ፡ ኣብዚ እዋንዚ ብጠባይኪ ዝዘርኣ ዘለዎ ዓይነት ሩብ ክልተ ጥሪይዮም፡ ሩብ ኣሓዮ ሩብ ኣፍሪቃ፡ ሃገራት ብመጠን ዘፍርዱ ብጠባይኪ ሩብ ከምዚ ዝሕብ ተሰሪፍን ይርከቡ፡ ብጥቅምይ ይረጃ ቻይና

ሩብ

ዓቕሚኳ ይኸንንምር፡ ሩብ - ሽታሚን ቢን ዝተፈለሰ ማዕድናትን ማለት ከም

ኩይና፡ ህንዲ፡ ኢንዶኔዢያ፡ ጥምላድ፡ ታይላንድ፡ ሽንገላን፡ ቡርማ፡ ጃፓን፡ ብራዝልን ፊሊፒንስን ሰሜን ደርባ፡ ትሕብዮ መግቢ ሩብ ካርባይድሬት 80.4 % ማይ 12.0 % ፕሮቲን 6.7% ማዕድን 0.5% ሰብካ 0.4% ጥቕሚ ሩብ

ዳርጋ ከሉ ኣብ ግዜ ገፈሪ ሩብ ህዝቢ ከም መግቢ ይጥቀሙሉ፡ ህዝቢ ኣሓዮ ካብቲ መጻልታዊ ዝምከቦም ሩብ ፍርቂ ናይቲ ንመልቲ ዘድልዮም ጸዓት (calory) ይርክብ፡ ሩብ ኣገደ ብሉጽ ምንጪ ካርባይድሬት፡ ካርባይድሬት ንኣተላትና ጸዓት ካብ ዝበኑ ዝተመጠነ መጻልታት፡ ሩብ ሽከኳ ትሕት ትሕብዮ ናይ ፕሮቲን እንተ ሃለዎ ብጠባይኪ ምስ እንምገቦ ግዜ ኣገደ ምንጪ ናይ ፕሮቲን ክኸውን ይክኣል፡ ብተወሃኹ፡ ብክሕት

ተጻኢ ፎሪጌራ ፖታብምን ሰደዮምን ኣለዎ፡ ሩብ ኣገደ ትሕት ትሕብዮ ናይ ሰብካ ስለ ዘለዎ ንክትሕቅቅ ዝፍለእ እዩ፡

ሩብ ኣብ ዝተፈለሰ ዝተመሃረሉ መግቢታት ንርክብ፡ ንኣብቲ፡ ኣብ ከም ናይ ህጻናት መግቢ፡ መርቁ ንፍርሲ ዝኸኣል ዕጉታት ኣኣልን ሓርጭን ወዘተ ከምኡውን ቢራን ካልኣት መሳተታትን ዘፍርዮ ትሕት ሩብ ክጥቀም ይረኣዮዮ፡ ኣብ ጃፓን 'ሰኣ' ዝተባህለ ብሩብ ዝሕራኡ ናይ ሩብ ነቢት ኣሉ፡ ተወሃኹ፡ ሩብ ከም መግቢ እንኣላታትውን ይጠቅምዮ፡ ኢንዱስትሪታትውን ኣብ ምፍራይ ትምህሮን ስ - ቅመማይ ፈላሽን ከም ንጥረ - ነገር ይጥቀማሉዮ፡ ብዘይካዚ፡ ህዝቢ ኣሓዮ ነቲ ርጉድ ዝበለ ሓር ተክለ ሩብ ንመሃርኪ ቀበሌ ዘምበልን ናሕሽን ይጥቀሙሉ፡

ከምዚ 'ውን ኣሎ!

ኣብ ኮከ ሳንጋ (ታይላንድ) ምስ ንጉሰ ኮብራ ብምቅላስ ዝደድ ሪሳይቭል ኣሉ፡ እዚ ኣብታ ገጠር ከም ባህሊ ርዕሙ ዝርከብ ቅልሳይ ካብ ቅድሚ 60 ዓመታት ኣትሕታ ይዝውተር ከም ዝበረዮ ዝነገር ቀንዲ ምንጪ ተራዘም

ኩይና ደማ ኣሉ፡ እየም ኣብቲ ቅልሳ ዝተሰፍተ ቅምግግታ ገጠር ካብ መርቢ ናይቲ ተመን ዝኣኸል ሪወሲ ኣቐዲሞም ይወሰዱ እዮም፡ ይኹንምር ሓድሎ ሰባት ኣብቲ ቅልሳይ ከም ዝሞቲዩ ዝነገር፡

ኣየገርምንዶ?

ኣብ መዓሽ የሩሳሊምን ተልኣሺሽን ዝርከብ ቦዓቲዮ፡ ዕድሚኡ ካብ 8 ክሳብ 25 ሚልዮን ዓመታት ይግመት፡ ኣብ ውሽጡ ካብ ላዕሊ እቲ ንጠልጠሉን ካብ ታሕቲ ዝበቐሉን ኣውድ ጨው ይርከብ፡ እዚ ቦዓቲ ዓመት መጽ ብበጹሕቲ ምስ ኣሰለቕለቐዮ፡

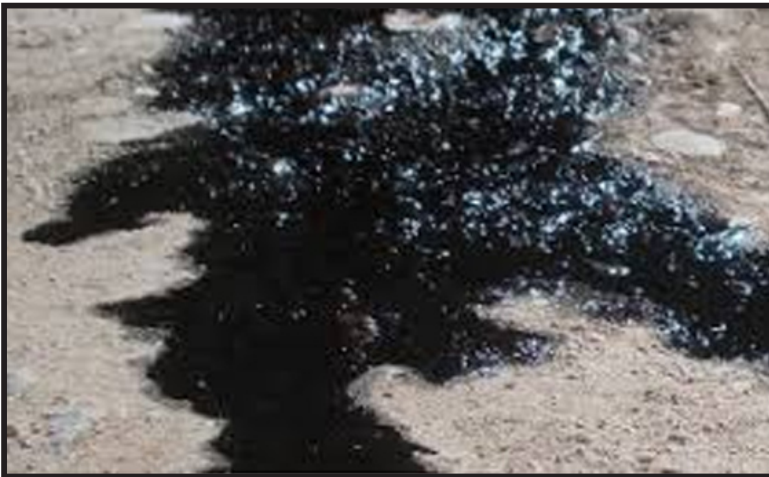

ንኣፍልጦ

እዚ ኣብ ግብይቲ ጉድናታት ሽዝዘዮ ከም ፍለይ ሓደጋ ዝርኣ 'ኣማኖኖ' ተሃሊሉ ዝፍለጥ ጸለም ሽታሕታሕ ዕ (ጨፈቃ) ናይ ማእከላ ባርድት ዘለዎ ኩይና ክሳብ ለይቲ ለሚ ኣብታ ሃገር ጥሪይ ዝተኸሰተ ሓደጃ ጭቃዮ፡ መዓሸቲ ሽዝዘዮ ሚልዮናት ዶላርት ኣውጽኡ ዘይተሓለ ምርምርኳ እንተተደደ እንታይ ምዃን ካብ ከም ዝመንጨሙ ብኸመደክ ክጠፍኡ ይክኣል? ክሳብ ለሚ ኣይፈለሙ፡ 'ኣማኖኖ' ንፊሊፖን እዋን ብ1987 እዩ ኣብቲ ናብ መሰርፍ ኤርቲ ዝወሰድ ቀንዲ ጉድና ከተማ ካሪኣስ ተራሕዩ፡ ካብ ሽው ኣትሕታ ኮኔ ብሰምቲ እናወሰነ ብምዃን ኣብ ርእሲታ ከተማ ቀንዲ ናይ ጉድና ሓደጋ ኩይና

ይቐጽል ኣሉ፡ እየም መራሕቲ ከም ዝበልጽዎ ብሃኢ'ቲ ኣንደልሃሊ ጭቃ መካይናም ካብ ቀጽጽርም ወጸኡ ከም

ዝኸኣል ይገልጽ፡

መልሲ እተመሳቐለ ቃላት

1	2	3	4		5		6		7		8
9					10	11					
				12		13		14			
15	16		17		18			19		20	21
22							23			24	
				25		26			27		
28		29				30		31			
				32				33			34
		35	36				37				
38					39					40	
				41			42		43		
44					45						
ሊ	ጫ		ጥ		ል	ዓ	ት	ብ			

መም ዶቶብ መርሃዊ (ጃን)

ሃማ መተኤ

መንእሰይ ሚካል ዘርአይ

አብዚ እብ ሳዋ ብምክንያት 8 መጋቢት 2020 ዝተኻየደ ዝተፋለለየ ውድድራት እኒ እብ ውድድር ሓፈሻዊ ፍልጠት ንቤት ትምህርቲ ዋርሳይ ይካኣሉ ሳዋ ወኪለ'የ ተሳቲፈኒ። እብዚ ናይ ሓፈሻዊ ፍልጠት ውድድር ድማ ካብ ማሞሰን ካብ ቤት ትምህርቲ ዋርሳይ ይካኣሉ ሳዋን ቀዳመይቲ ኮይነ'የ ተዓዊተ ዘለኹ።

እብ ውድድር ሓፈሻዊ ፍልጠት

መንእሰይ ሲሃም ይርጋኣለም

እብዚ እብ ሳዋ ብምክንያት 8 መጋቢት እብ ዝተኻየደ ውድድር እብ ውድድር ቅዱ ክዳን'የ ተሳቲፈኒ። እብዚ ውድድር ድማ ከም ሞዴልን

መንእሰይ ዳዊት ገብርአብ

እብ ማሞሰ እብ ዲፓርትመንት ኣውቶመካኒክ'የ ትምህርቲይ ዘጽንዕ ዘለኹ። ብተወሳኺ ድማ እብ ማሞሰ ኣባል ናይ ጉጅለ ባህሊ ኣድማስ ኮይነ ጎድኒ-ጎድኒ ሞያዊ ትምህርቲይ እብ ስነ-ሞብላ እነጥፍ።

እብ ማሞሰ ሻድሻይ ክፍለ ስራዊት ሲክሪታሪ ሳይነስ'የ ዘጽንዕ ዘለኹ። ቅድሚ ሕጂ እብ ዝተፈላለየ ውድድራት ናይ ሓፈሻዊ ፍልጠትን መደረን ተሳቲፈኒ እዕወት'ውን ነይረ'የ። እብዚ ብምክንያት 8 መጋቢት 2020 ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ እብ ሳዋ ዝተሰርዐ ውድድራት ድማ እብ ውድድር ሓፈሻዊ ፍልጠት ምስ ብጽተይ

ክትሳተፍ እንተ ደኣ ኳንካ ፍልጠት የድልየካ'የ። ፍልጠት ከኣ ካብ ምንባብ ካብ ምስማዕ ካብ ምዕባብ ዝመጽእ ነገር'የ። መዓልታዊ ጋዜጣ ሓዳሰ ሕርትራ ኣንብብ ስለ ዝክበርኩ ድማ እብዚ እተኻየደ ውድድር ጽቡቕ ውጽኢት ከመዝግብ ሓጊዘኒ'የ።

ፍልጠት ንሓደ ሕብርተሰብ ኣዝዩ ኣገዳሲ ነገር'የ። እኒ ከም ሚካል ምስ ምንታይ'የ ዘዘምድ፡ ልክዕ ፍልጠት ዘይብሉ ሕብረተሰብን ጨው ዘይብሉ ጽብሕን ሓደ'የ-ም። ብፍላይ ከኣ እብዚ ሕጂ በጺሕና'የ ዘለና ብተኻየድኩሽ ዝተዓብለለ ዓለም ፍልጠት ኣዝዩ ኣገዳሲ'የ። ከምዚ ዓይነት ንብቕዓት መንእሰያት ዝፍትሽ ውድድራት ምስራዕ ኹኣ ኣዝዩ ኣገዳሲ'የ።

በዚ ኢጋጣሚ'ዚ ድማ ንኹሉም ከማይ ተፈተንቲ ማትሪክ 2020 ዝኾኑ መንእሰያት ርሒሰ ፈተና እናበልኩ እብዘኾን ተሪፈናና ዘለዋ ሓጸርቲ ግዜ ብዝተኻእለና መጠን ኣበርቲዕና ክንሰርሕ ኣለና እብል።

ከም ድዛይነርን ኮይነ'የ ቀሪብ። እብ መወዳእታ ኹኣ ካልኣይቲ ብምዃን ክዕወት በቑዕ ማለት'የ።

እዚ እብ መድረኽ ናይ ምርኢት ለቢሰዮ ዝቐረብኩ ኣልባሳት ብመሸማዕን ብዝተፈላለየ እብ ሳዋ ዝርከብ ኣጭርቕትን ተጠቐመ'የ ሰሪሐየ። ብዓቢኡ እቲ ውድድር ቅዱ ክዳን ከመይ ጌርካ ብጥረ ነገራት ናይ ሳዋ ጌርካ ንኣልባሳት መዲና ሳዋ ተንጸባርቕ ስለ ዝክበረ ንዕኡ ከንጸባርቕ'የ ጽዒረ። ብዓቕመይ ከኣ ኣንጸባርቕ'የ ክብል እደፍር።

ንመጻኢ ኹኣ ንቕዱ ክዳንን ሞዴል ምዃንን ብማዕረ ክደፍኡሉ'የ ዘሎ መደበይ። ተስፋ እንብር ከኣ እብ ካልኣ ኢጋጣሚታት ካብዚ ዝግበየ ስራሕ ሰሪሐ እብ ዘቐረብኩሉ እዋን እብ ካልኣ ተመሳሳሊ ናይ ውድድር መድረኽ ክንራኹበ።

እብዚ ብምክንያት 8 መጋቢት ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ ኹኣ እብ ውድድር ስነ-ጽሑፍ እብ ግጥሚ ተዋዳዲረ 1ይ ኮይነ ድማ ተዓዊተ ኣለኹ።

ግጥሚ ንዓይ ተሃነይ ዘውጽኣሉ፡ ስምዒተይ ዝገልጽሉ ነገር'የ። ዝኾነ ይኹን ሓሳባተይ ብግጥሚ ኣበለ ክገልጽ እቐለንን ባህ እብለንን። ግጥሚ ንዓይ ምንጨ ሓጎሰይ'የ።

እዚ ብምክንያት 8 መጋቢት ዝተኻየደ ውድድር ከኣ ንዓይ ካብቲ ዝሓለፈ ዝሓሸን ዝበለጸን ስራሕ ንክሰርሕ ኣኽኢሉኒ'የ። እዚ ኹምዚ ዓይነት መደባት ድማ በዚ ኢጋጣሚ'ዚ ብቐጻሊ ክድፈኡሉ እምሕጸን።

ንቤት ትምህርቲ ማሞሰ ወኪልና ኢና ተሳቲፍና። ከም ውጽኢቲ ኹኣ እብቲ ውድድር ሳልሰይቲ ብምዃን ተዓዊተ።

እቲ ዝክበረ ውድድር ሓፈሻዊ ፍልጠት እብ ሞንጎ ቤት ትምህርቲ ማሞሰን ቤት ትምህርቲ ዋርሳይ ይካኣሉን'የ ነይሩ። ናይ ብሓቂ ኹኣ ኣዝዩ ሓያል ዝኾነ ውድድር ክሳብ ንሓያሉ ግዜ ምፍልላይ ዝኣበናሉ መሳሪ ውድድር'የ ነይሩ።

ፊርማታኹ “ከምዚ ዓይነት ውድድራት ብቐጻሊ ክድፈኡሉ ንምሕጸን” - ዕዉታት መንእሰያት

መርሃዊ ታደሰ

እብ ቤት ትምህርቲ ዋርሳይ ይካኣሉ ሳዋ ከም መምህር ናይ ኢንግሊዝኽ ኮይነ'የ ዝሰርሕ ዘለኹ። እብዚ ብምክንያት 8 መጋቢት ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ እብ ሳዋ ዝተኻየደ ዝተፈላለየ ንጥፈታት ድማ እብ ውድድራት መደረን ቅዱ ክዳንን ፋሽንሽውን ሓንቲ ካብቶም ደዮኑ ኮይነ'የ ክሸጥፍ ጸኒሐ።

ንተሳትፎን ብቐዓትን ደቂ-ኣንስትዮ እብዚ ክንርእዮ ዝቐየና ንጥፈታት ዋራሕ ክንግዝቦ ንክእል ኢና። ንኡቡት እብ ውድድር መደረ እተን ንውድድር ዝቐረባ ደቂ-ኣንስትዮ ተማሃር ዓሰርተው ክልተ ክፍሊ'የን ኢልካ ዋራሕ ክትሓልፈን የሽግረካ'የ። ምክንያቱ እቲ ዘቐርበኣ ዝክበራ ሓሳባትን ኢጋብብ ኢጋላልጸኣንን ርኢኻ ኮለጅ ዝወደኣ ኮይነን'የን ዝስመንኹ። ስለዚ እኒ እብዚ እዋን'ዚ ርሒቑ ከይክደኩ ካብዚ ዝተኻየደ ንጥፈታት ተገቢሰ ዋራሕ

መምህር ድያና ሰሎሙን

ተሳትፎን ብቐዓትን መንእሰያት ደቂ-ኣንስትዮ ኣብቲ ዝለዓለ ደረጃ በጺሖ ከም ዘሉ'የ ተገዝቢ ዘለኹ።

እብዚ ውድድር መደረ ከም መምህራ ዘቐረበኹ መስከረታት እንተ ደኣ ነይሩ፡ ሓደ እቲ ዘቐረበኣ ሓሳባት ኣእማሪ ነይሩ? ዝተሞህበን ግዜ ብልክዕዶ ተጠቂመናሉ? ካብ ደዮኑ ንዝቐረበለን ሕቶታት ብዘገባእዶ ይምልሰኣ ነይረን?

እብዚ ውድድር እዚ ኹኣ ቀዳመይቲ ኮይነ'የ ተዓዊተ።

መደረ ንዓይ ከም መግለጺ ሓሳባተይ ዝጥቀመሉ፡ ንሰባት ዘእምነሉ ሓሳባተይ እብ ሰባት ዘሰርጸሉ'የ። ቅድሚ ሕጂ እብ ውድድር ክትዕን መደረን ከምኡ'ውን እብ ውድድር ሓጸር ዛንታን እሳታፍን ተሳቲፈኒ ድማ እዕወትን ነይረ'የ። እብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ውድድር ግና እብ ውድድር መደረ'የ ተሳቲፈኒ። ጽቡቕ ውጽኢት ከኣ ኣመዝጊበ።

እብ መወዳእታ መንእሰያት ንዘለና ዕቑር ጸጋታት በርቢርና ክንጥቀመሉ ከም ዘለና ከዘኸኸር እፈቲ። ብፍላይ ከኣ ደቂ-ኣንስትዮ ሓሳባትን እብ ምግላጽን ዘለወን ዕቑር ውሽጣዊ ዓቕመን ፈትሽን እብ ረብሓ ነብሰንን ረብሓ ሓፋሽን ከውዕለኣ ይግባእ እብል።

መንእሰይ ዮርዳኖስ ተስፋጋብር

እብ ውሽጠይ ዝህወጽኒ ነገራት፡ ሕብረተሰብ ክመሃረሎም ይኽእል'የ ዝበልኩ-ምዎ ነገራት'የ ብሓጸር ዛንታ ኣቢለ ንሕብረተሰብ ዘማሓልፈሉ።

እዚ ኹምዚ ዓይነት ውድድር ከኣ እብ ዕብየት ስነ-ጽሑፍ ሃገርና ዓብዩ ተራ ዘለዎ ውድድር እብ ርእሲ ምዃኑ ሓደሽቲ ጸሓፍቲ ንክፈርዩ ዘተባብዕ ውድድር ምዃኑ'ውን ክሰወጠና ኣለዎ።

ማለት'የ። ብዛዕባ ሕሉፋን ህልውን ኩነታት ዓለም፡ እዋናዊ ክስተታት ናይ ዓለም ክትፈልጥ ዝሕግዝካ ዓይነት ውድድር ድማ'የ። እቲ እብ ሓፈሻዊ ፍልጠት ዝወዳደር ሰብ ድማ እዚ ዓይነት ፍልጠት ዝውንን'የ ክኸውን ዘለዎ።

በዚ ኢጋጣሚ'ዚ ድማ ንኹለን ደቂ-ኣንስትዮ ክመሃራን ውሽጣዊ ዓቕመን ከማዕብላን ተዋዳደርቲ ክኾናን ብቐንዱ ኹኣ ንል-ኣንስተይቲ ምምሃር ማለት፡ መላእ ሕብረተሰብ ምምሃር ማለት ምዃኑ ፈሊጠን ክጽዕራ እሳቦ።

መንእሰይ ሰለማዊት ዮሃንስ

እብዚ ብምክንያት 8 መጋቢት 2020 እብ መዲና ሳዋ ዝተኻየደ ውድድራት እብ ውድድር መደረ'የ ተሳቲፈኒ ጸኒሐ።

እብ ኮለጅ ዓዲ-ቐይሕ ተማሃራት ራብዓይ ዓመት እብ ዓውዲ ፖሎቲካዊ ስነ-ፍልጠትን ኣህጉራዊ ዝምድናታትን'የ። እብዚ ብምክንያት 8 መጋቢት ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ እብ ኮለጅ ዓዲ-ቐይሕ እብ ዝተኻየደ ውድድር ስነ-ጽሑፍ እብ ውድድር ሓጸር ዛንታ'የ ተሳቲፈኒ። እብዚ ውድድር' እዚ ኹኣ ቀዳመይቲ ብምዃን ክሸለም በቑዕ።

ንሓጸር ዛንታ ተማሃራት ማእከላይ ደረጃ እንክለኹ'የ ፈለመየ። እብ'ቲ እዋን'ቲ እብ ዝኻየድ ዝክበረ ውድድራት ከኣ እዕወት ነይረ። ደሓር ግና ናብ ኣካዳምያዊ ትምህርተይ ስለ ዝዘንበልኩ ንሓያሎ ዓመታት ኣቋሪጽኩ ድሕሪ ምጽናሕ ሕጂ'የ ዝምለሰ ዘለኹ።

ብሓፈሻ ስነ-ጽሑፍ መበሃሃሊ'የ። ብሓጸር ዛንታ ኣቢልካ ንብዙሓት ሰባት ሓሳብክ ክትገልጽ ወይ መልእኽትኻ ክተሕልፍ ትኽእል ኢኻ። እኒ ኹኣ

መንእሰይ ቅሳነት ገብረእግዚኣብሄር

ሓፈሻዊ ፍልጠት ማለት ከኣ ድምርማር ፍልጠት ወይ ድማ እኩብ ፍልጠት

ምቀጽጻር መደረኽን ካልኣን ዘጠቓለለ'የ ነይሩ።

እብ ውድድር ቅዱ ክዳንን ፋሽንሽውን ድማ እቲ ዝተሞህበን መምርሒ ንሳዋ ብጥረ ነገራት ናይ ሳዋ ተጠቐመን ብኹመይ ይገልጻኣ ወይ የንጸባርቓኦ ነይሩ። ስለዚ ነቲ ክዳን ንክሰርሒኣ ዝተጠቀማሉ ጸጋታትን ሚክኣብ ዘይምግባርን ንሳዋ ምንጽብራቕን እብ ዝብል ነጥብታት ኣተኩርና ኢና ሰሪሕና። በዚ መሰረት እዚ ኹኣ እቲ ውድድር ብጽቡቕ'የ ተዛዘመ።

እብ መወዳእታ ብምክንያት 8 መጋቢት ዝብሎ ነገር እንተ'ሎ ኹኣ ንሕና ደቂ-ኣንስትዮ ምስ ደቂ-ተባባትዮ ተማላላኢቲ ምዃን'የ። ብተወሳኺ ከም'ቲ ወርቂ ብሓዊ ዝፍተን መንእሰያት ከኣ ናይ ብሓቂ ብኹልንትናኦም ብቐዓት ምዃናምን ዘይምዃናምን ዝፍተኑላን ዝህጹላን ቦታ እንተ'ላ ሳዋ'ዩ ክብል እፈቲ።

መንእሰይ ወደብ ጸጋይ

እብዚ ሎሚ ዓመት ብምክንያት 8 መጋቢት መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ እብ ሳዋ ዝተኻየደ ውድድር እብ ውድድር ምርኢት ቅዱ ክዳን'የ ተሳቲፈኒ። እብዚ ዝተኻየደ ውድድር ድማ እኒ ከም ሞዴል ኮይነ'የ ተሳቲፈኒ። ነቲ እብ መደረኽ ለቢሰዮ ዝቐረብኩ ዲዛይን ዝክበረት ድማ ምሳይ መማህርተይን ንል-ሓይለይን ዝኾነት ሚርሲ ፍጹም'ያ።

እዚ ለቢሰዮ ዝቐረብኩ ክዳውንቲ ብዝተፈላለየ ናይ ሳዋ ዋረ ነገራት ማለት ብክኻ፡ ብድቢዛን ካልኣን ዝተሰርሐ'የ ነይሩ። ሳላ ሚርሲ ፍጹምን ተሓጋጋዚታ ፈራዝ በዩንን ተሓሳቢረን ዝሰረሕኣ ውህደት ዝመለኣ ስራሕ ኹኣ ቀዳሞት ኳንና ክንዕወት በቑዕና ኣለና።

በዚ ኢጋጣሚ'ዚ ድማ ኩሉ ዝጸዓረ ዘበለ ሰብ ከም ዝዕወት ንኹሉም መንእሰያት ከዘኸኸር እፈቲ።

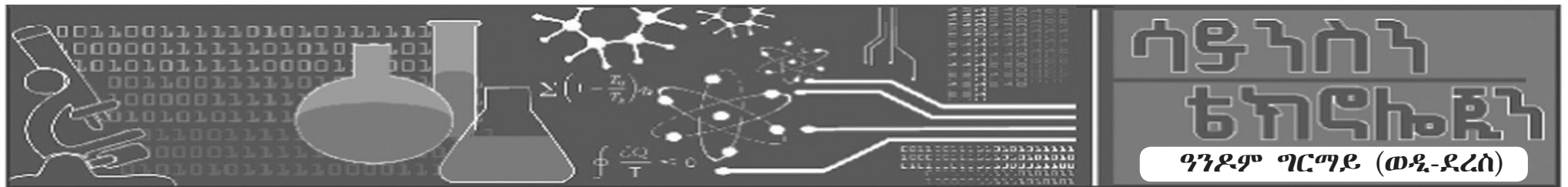

መንእሰይ ሱዛን ወልደሩፋኤል

እብዚ ብምክንያት 8 መጋቢት 2020 እብ ሳዋ ዝተኻየደ ውድድራት እብ ውድድር ስነ-ጽሑፍ እብ ውድድር ግጥሚ'የ ተሳቲፈኒ። እብዚ ውድድር'ዚ ኹኣ ካልኣይቲ ብምዃን ክሸለም በቑዕ።

ካብ ነዊሕ እዋን ጀሚረ እብ ዝተፈላለየ ክፋላት ናይ ስነ-ጽሑፍ እነጥፍ'የ። ይኹን እምበር ንስነ-ጽሑፍ ንዕግብተይ እምበር ንውድድር ኢላ ኣይኮንኩን ዝጠፈለ።

ኩሉ ግዜ ክጽሕፍ ከም ዘለኒ እፈልጥ'የ። እዚ ናይ ሎሚ ፍልይ ዘብሎ ነገር እንተ'ሎ ቅድሚ ሕጂ ጽሑፋተይ ናብ ሓፋሽ ከውጽኦም እሓሰብ ኣይነበርኩን። ሕጂ ግና ጽሑፋተይ ንደገ ማለት ንሓፋሽ ከቃልያም ባህግታት ሰሪጹኒ ስለ ዘሎ'የ።

መሰረት ስነ-ህይወት ቀለፆች ምዃኖም ተገለጹ

ተመራመርቴ ስህተት ስህተት ስህተት አብ ቀላዮት ምዃኑ፡ አብዚ ቅንዖት አብ ዝርግሕዎ ሓብራ ገለጾም፡

አብ ምሳሌታዊ ወገን ካለፎናይ - አመሪካ ዝርከቡ ብኸሉ ወገኑ ብመራት ዝተኸበ መፍሰስ ኣልዩ “ሞኖ” ዝበል ቀላይ ኣሉ፡፡ እዚ ቀላይ ብኸሕዝቡ ጨው ካርቦኔት ሃሳብ ምዃኑ ይግለጽ፡፡ ከምኡ ዝኸሕሉ ምዃንያት ኮኔ ምዃንያት ደረጃ ብደረጃ ዝምስሉ ጉላ መሳል ማዕደን ካርቦኔት ዝኸሕዝቡ ኣሉ ምዃን ኣብ ምእኩል ማይቲ ቀላይ ከይተረፉ ሞኖታት ጨው ቁይታም ይረገፍ፡፡

ማዕደን ፎሰፎረት ሞኖን ህንጻትን ኣደምቲ ቀደምታት ኣብቲ ህይወታውያን ልዑል ግድ ስለ ዘለዎ ገበየታውያን ቀንዲን ኣድላይቲን ማዕደናት ተባሂሉም ካብ ዝገለጹ 6 ባሕታት ሓደ ምዃኑ ይግለጽ፡፡

ብመሳሪት ወጽኢት ምርምራዊ መጽናዕቲ ኣብ ዓውዱ ስህተት ናይ ዝገኘ ተመራመርቴ ህይወት፡ ልዑል ትሕዝቡ ፎሰፎረት ኣብ ዘለዎ ማዕደን ኣብቲ ብኸሕሉ ኮኔ ኣብ ቀላዮት ኮም ዝፈለመ ይገኛሉ፡፡

ኣብዞን ዝተሰፉ 50 ዓመታት፡ ብዘባ ማዕደን ፎሰፎረት ኣመልኪቱም ከዩዱ ኣብ ዝገኘሉ ዝተፈለዩ ምርምራዊ ንጥራታት፡ ኣብ መቐለ ስህተት ወይን ጽዮ ኮም ዘለዎ ኮይኑ ከዩዱ ምጽናሕ፡ ጆናታን ቶር ዝተባህለ ተመራማሪ ሱምድን ማዕደን ኣብ ፎሰፎረት ዋሽንተን ይገልጽ፡፡ ብኣገራዊ ኣብ ህንጻት ሰርዖት ኣብቲ ህይወታውያን ኣብ ዝገደብ ቀመዝ ምህልዎ ኣገዳሽ፡ ፎሰፎረት ልዑል ምዃኑ ንሞላ ተርጉሞ ሕጽረት ኮም ዘሉን ናሽናል ኣኮሚሽን ሳይንስ ብዘሰልፍ ዝተዘርገሐ ጽሑፍ ኮኔ ዩብርኒ፡፡

ሰላ. ዓመተ 2007 ኣብ ኬንያ ዝርከበ ቀላይ ማጋዲ ኮም ዘመልከቱ ሃሳብ ስህተት ስህተት ስህተት ኣብ ዘለዎ፡ እዚ ጨምሮ ቀላይቲ ብህላወ ደቀቅቲ ህይወታውያን ሃሳብ ኣብ ርኢ ምዃኑ፡ ኣደጋ ቢገኝ ኣዕዋፍ ናሞሽን ካልኣት ዓቢይ፡ እንግሊዝን ስለ ዝርከበ ኮኔ እንግሊዝን ስህተት ዘለዎ ቀላይ ምዃኑ እቲ ተመራመርቴ ኣብዚም፡ እዚ ኮም ዘለዎ ኮይኑ ብዘወገኑ መብን ፎሰፎረት ብኸሕዝቡ ካርቦኔት ምዃን ኣብ ኮም ሞኖ - ካሊፎርኒያ ማጋዲ - ኬንያን ሉናር - ህንዲን ዝመሳሉ ቀላዮት ምርምራዊ ኣደምቲ ዝርከበ ወጽኢት ብካርቦኔት ሃሳብ ምዃኑ ከረጋገጹ ኮም ዝኸሕሉ ኣጸገር፡፡

ብመሳሪት መግለጺታም ነቲ ምርምራዊ ዘዩዱ ሊቃውንቲ ብካርቦኔት ሃሳብ ኣብ ዝኸሕሉ ቀላዮት፡ እንግሊዝን ወጽኢት ምርምራዊ ሰርሒቶም ምዃን ወጽኢት ክረኽቡ ብምዃን ወቅቲ መረጃም ኮም ዘዩደዎ ደማዮም ዝኸሰሉ፡ መብን ትሕዝቡ ማዕደን ፎሰፎረት ምርምራዊ ዘዩዱም ካብ ኣሉም ዝተመቐሉ ማዕደን ኣብቲ ብኸሕሉ ኮኔ ቀላዮት፡ ካብ ማይ ባሕሩ ኣፍሊጻን ካልኣት ማዕደን ኣብቲ 50 ሺሕ ማይ ኮም ዝዩደ ኣረጋገጾም፡፡

ኮም ወጽኢት ናይዚ ኮኔ፡ እም ብኸሕዝቡ ማዕደን ካርቦኔት ሃሳብ ስህተት

ተባሂሉም ዝተቀሰ ቀላዮት፡ ብኸሕዝቡ ብኸሕዝቡ ወን ሃሳብ ምዃኑ እቲ መጽናዕቲ የረጋገጽ፡፡ ኣብ ኬንያ ዝርከበ ቀላይ ማጋዲ ካብቲ ሞኖ ብኸሕዝቡ ካርቦኔት ዝተፈለገ፡ ምዃን እዚ ቀላይ ኮኔ ሰፍራ ኣዕዋፍ ናሞሽን ምዃኑ ይግለጽ፡፡ እዚ ካብቲ እውቀቲ ሽሽ ክኸውን ኮኔ ብኣገራዊ ዋሕዲ ተርጉሞ ሱቀመም ደማ ካብቲ ኣሉታዊ ተርጉሞ ምዃኑ እቲ ተመራመርቴ ይሕሰብ፡፡ እዚ ምርምራዊ ብኸሕሉ ፈተነታት ኣደምቲ ከረጋገጹም ሓቂ ምዃኑ ኮኔ ዩብርኒ፡፡

ዝጠፍአት ኣህጉር ተረኽባ

‘ዝጠፍአት’ ኣህጉር ተባሂሉ ክትግለጽ ዝገኝሉ ኮም እቲ ተረኽቦ ዝሕሰር መረጃታ ተዋሂቡ፡፡

ብሓደ ክፍላዊ ተመራማሪ ንርኽቦት፡ “ዝጠፍአት” ኣናተሳህሉት ክበረከብ ዝገኝሉ ኣህጉር ዝበልጽ ዝተዘርገሐ ሓብራ፡ ቅድም ክበል ነይሩዎ ተባሂሉ ግምት ተዋሂቡ ካብ ዝገኝሐ ግዝፋ፡ ናይ 10 ሚሊዮን ዝደዳ ሰፍሓት ዘለዎ ምዃኑ ኮም ከረጋገጹ ገለጸ፡፡

እቲ ተመራማሪ ነቲ ምርምራዊ ምዃንያድ፡ ባሕሊን ኣብ ዝተሰለፉ ብብረድ ዝተሸፈኑ ደሴታት ብዘተረኽቡ ተረፍ ሰብርባራት ኣልማዝ ኮም መወከሲ ተጠቒመ፡ ነቲ ወጽኢት ኮም ዝረኽቦ ኣብቲ ዝዞ መግለጺ ኣረጋገጸ፡፡

ዝተረኽቡ ሰብርባራት ኣልማዝ ምዃኖም ዝተግለጹ ኣሰራት፡ ተረፍ መረፍ ‘ናርዝ ኣትላንቲክ ክራቶን’ ተባሂሉ ዝተሰየሞት ኣህጉር ምዃኖም ደማ ኣፍሊጠ፡፡

ክራቶን ካብ ናይ ሎሚ ስኮትላንድ፡ ክኸብ ሰሜን ኣመሪካ ዝዘርጋሕ ሰፊሕ ቦታ ዝተሓፈሩ ክኸቡ፡ ቅድሚ 150 ሚሊዮን ዓመታት ተብላቲኹ ሰፊሕ ተባሂሉ ደማ ይጸመሰሉ፡፡

ነቲ ምርምራዊ ዘዩዱ ሊቃውንቲ

ወጽኢት ምርምራዊም ኣብ ደሴታት ባሕሊን ኣብ ዝርከቡ ከምዃን ኣህጉር ተባሂሉም ዝገኝሉ ናልዩ ዝበል መልክዕን ቅርጽን ብዘለዎም ኣኻውሕ ብዘረኽቡም ኣሰር ሰብርባራት ኣልማዝ ብዘጠርገዎ መጽናዕቲ ንርኽቦትም ከረጋገጹ ኮም ዝኸሕሉ ኮም ዝበልጽ፡፡

ተመራማሪት ስኮትላንድ ኣብ ፎሰፎረት - ብሪቲሽ - ኮሎምቢያ ማይ ኮርሎቫ ብደረጃ ንኣኻውሕ ከምዃን ኣህጉር ኣመልኪታ ኣብ ዝዘገኘ መግለጺ፡ ኣብ ትሕቲ ጽፍሒ ምድሪ ዝሕሉ ባህሪ ኣደሚቶም ዘርገዩ ኣደንቅቲ ምዃኖም ትሕቲ፡፡

ማይ ኮርሎቫ ቀጻሊ ብፍላይ ምዃኖም ኣኻውሕ ተግባቶም ዝርከቡ ድርቅዎም ሰብርባራት ኣልማዝ እታ ኣህጉር እንታይን ኮመይ ዝበል ጸጋ ተፈጥሮን ኮም ዝበራ ምዃኖም ሓገዝቲ ባሕታት ዝተሰሉ ኮም ዝኸሰሉ ትውሰኹ፡፡

ንወጽኢት፡ ዝተኸሰሉ ምርምራዊ ኣመልኪቲ ኣብ መጽሐት ምርምራዊ ፎሰፎረት ብሪቲሽ ዝሰፈረ ጽሑፍ ኮም ዝሕሰብ፡ ሎሚ ሰብርባራት ኣልማዝ ምርምራዊ ክኸሰሉ ቀረብ እዋን ጉዳይታ ዝጠፍአት ኣህጉር፡ ሕንጻል-ሕንጻል ተይ ኮይኑ ዝገኝሐ ምስጢር ዝፈትሕ ምዃኑ ኣሰራር ይርከብ፡፡

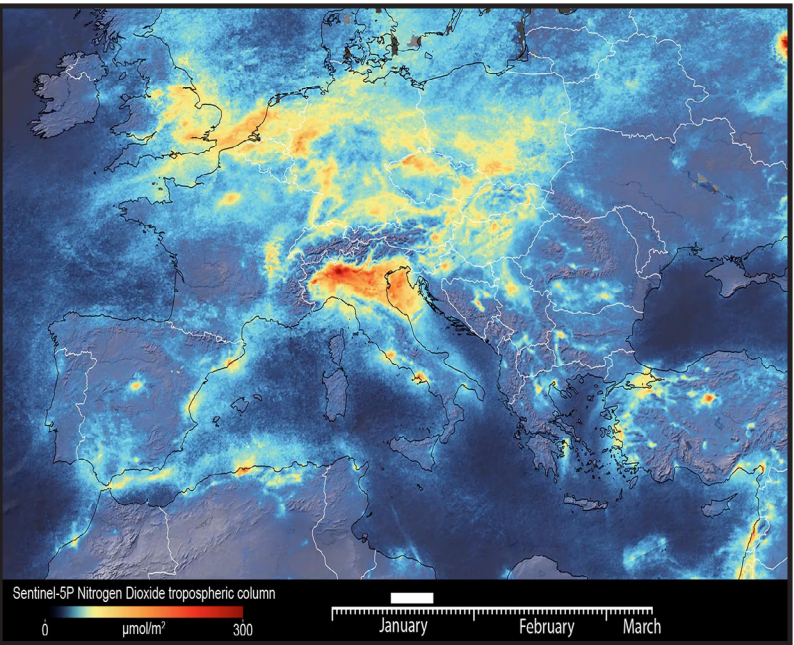
“ብከላ ሰማያት ኣህጉር ኤውሮጳ መጠናዊ ምጉዳል ኣርእዩ” ተመራመርቴ

ኣብ ዝሓለፈ ቅንዖት፡ ንኸነታት መብን ምጉዳል ብከላ ኣየር፡ ክሊ ሰፊር ኤውሮጳ ብኣፈሻ፡ ክሊ ኣየር ሰፊር ኢጣልያ ደማ ብፍላይ ኣተኩር ገደሩ ዝተኸደ ምርምራዊ ክሰተ ብከላ ኮም እተመዝገበ ኣብቲ ዓውዱ ዝገኘ ሊቃውንቲ ገለጸም፡፡

እቲም ሊቃውንቲ እዚ ዝገለጹ፡ ካብ ኣብ ዓህሳስ ብከላ ኣየር እትገኙ መንኲርኲር ኮርርኒክስ ዝረኽቡም ሓብራታ ምዃኑ ሓብርም ኣለው፡፡ ንጠንቁ ምጉዳል ብከላ ኣመልኪቶም ኣብ ዝርግሕዎ ሓብራታ ነቲ ክሰተ ንምጽናዕ 5፣ ብዘበል

ምጉዳል ብከላ ናይትሮጂን ዳይኦክሳይድ ኣብ ሰፊር ኣህጉር ኤውሮጳ ብኣፈሻ፡ ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ኢጣልያ ዝርከቡ “ፊላግ ፖ” ደማ ብፍላይ ምዃኑ እንገልጽ መረጋገጹ ምዃኑ ኣጸገሩ፡፡

“ሸሕ” ኣብቲ ዝተኸበ ሓብራታ ብምዃንያት ደቡብ ምልውዋዋ ኮነታት ኣየርን ዝገጸባረቅ ንኣሰ ፍልልያት እንተተሉ መብን ብከላ ምጉዳል ግና ርግጽታት ኣሉ፡፡ ምዃን ምዃን ምዃን ምዃን ምዃን መብን ብከላ ኣብ ኣየር ናይ ዝተፍኣ ፋብሪካታት ኮም መርትዖ ክቐርብ ይኽእል፡፡” ሚኒስተር ክላውስ ዘህር

ተልእኾ ሳተላይት ካርታክስ ኣብሉም፡ ካብ ፊላግ ወርሒ ሞሪ ናይዚ ዓመት ጀመሩ መግቢኢ ተሓሊጎም ዘሉን ንኣፈሻዊ ዕለታዊ ንጥራታት ህዘበ ዓለም ብኣሉታ ጸልዩ ዘሉን ተሓሳይ ሕማም ኮርና ቫይረሱ ኣብ መሰርሕ ብከላ ኣክባቢ ግና ብእውታ ጸልዩም ምህላወ ሓብርም፡፡ ወጽኢት ኮኔ ኣብዚ እዋንዚ፡ መብን ጸዕቂ ህላወ ረሳሕ ኣየር ናይትሮጂን ዳይኦክሳይድ ኣብ ሰፊር ኣህጉር ኤውሮጳ ከተድሎ ክኣሉ ምህላወን ንወጽኢት ካብ 1 ሞሪ ክኸብ 11 መጋቢት 2020 ዘጠቓለለ መጽናዕቶም ብምጥቃስ ኣረጋገጸም፡፡

መንኲርኲር ኮርርኒክስ “ትሮፖሚ” ዝተሰየሞ ኣብ ምስልሳልቲ ምርምራዊ ልዑል ግድ ኣብ ምብርኻት ዝርከበ ኣድሸን ምዕሉን ዝጠቐሙ መሳርሒውን ኣብ ምስፍድቲ ዝተረኽበ ወጽኢት፡ ምርምራዊ ዘበርከቱ ኣስተዋጽኦ ቀለል ኮም ዘይኩን ሓብርም፡፡ ኮም መርኢዮዚ ኮኔ ነቲ ዝረኽቡም ሓብራታ ተንቀሳቐሲ ሰላ ኣስገዮም ዘርገሉም ምህላወም ሓብርም ኣለው፡፡

ኣኮሪዲ ዕማማት ሰራሕ ተልእኾ 5፣ ሳተላይት ካርታክስ ዝኸነ መንኲርኲር ክላውስ ዘህር፡ ንመብን

ደውሰኹ፡ ሚኒስተር ጆሴፍ ኣሰቐር፡ ዳይርክተር ብዘበሰ ትዕዘቡቲ ምድሪ ኣብ ትሓል ምርምራዊ ሰፊር ኤውሮጳ፡ “መርኣ ተልእኾ 5፣ መንኲርኲር ኮርርኒክስን ዝተገጥመሉ ምዕሉ መሳርሒ፡ “ትሮፖሚ” ኣብዚ ግዜ ንኸነታት ብከላ ሰፊር ዓለም ንምዃንታል ትክክለኛ ዝኸነ ወጽኢት ከተረጋግጹ እትኽእል መሳርሒ ምዃኑ ኣረጋገጸ፡፡

ኣብዚ እዋን ብሰንኪ ምስፍሕፍሕ ሕማም ኮርና ቫይረሱ ህዘበ ዓለም ኣብ ኣዝዩ ኣሻቓሊ ከነታትዮ ዝርከቡ፡ ኢጣልያን ገለ ሃገራት ዓለምን ደማ ካብተን ዝተሃሰዩ ሃገራትዮን፡ ሕማም ኮርና ቫይረስ ንምህዳ፡ ከሉ መዳያዊ ንጥራታት ብምድሻል፡ ህዘበን ኣብ ምሉእ ውሻባ ኣእትዮን ኣብ ከቢድ ምዃንታል ተጸሚን ይርከብ፡፡

እቲ ምጉዳል ብከላ ክሊ ሰፊር ኤውሮጳ ንምዕብ ብተልእኾ 5፣ ዝተሰየሞ መገዲ መንኲርኲር ኮርርኒክስ ኣብሉ ዝተሳለጠ ዕማም፡ ወጽኢት ዝተፈለዩ ንኸነታት ኣየር ከነ ሞሪ ህይወታውያን ብኣሉታ ዝጸልዉ ብርክት ዝበሉ በኩልቲን መርኢዮንን ጋዛት ክድህሱ ኮም ዝኸሰሉ እቲ ሓብራታ ወሲኹ ኣረጋገጸ፡፡

ሰፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል ermileul@gmail.com

ንምሕያል የቅጣሪ ሰፖርት ደቀንስትዮ ዘበቢ ሰልጠና ተዛዘመ

የገራዊ ፈደረሽን ቅድድም ብሽክለታ ኤርትራ ንምሕያል ተሳትፎ ደቀንስትዮ አብ ሰፖርት ክህዞ ዝቐየሩ ሰልጠና (Women Empowering Course) ብ 22 መጋቢት 2020 ዛዚመ።

አብ መዝሚ ናይቲ ክብ ኩለን

ዘባታት ንዝተወከሉ 15 ደቀንስትዮ ዝተሳተፉ ሰልጠና፡ ፕሪዚደንት የገራዊ ፈደረሽን ቅድድም ብሽክለታ ኤርትራ ኣቶ ተወልደ ዮውዝኦን ኣብ ዘለመዎ ቃል፡ እቲ ናይ ሰልጠና መደብ ኣብ ዓውዱ ቅድድም ብሽክለታ ናይ ዝጥፋ ደቀንስትዮ ዓቕሚ ንምሕያል ከምዘሕግዝ ብምግላጽ ሰልጠናቲ ዝቐሰማኦ ሞያ ኣብ ናይ ስራሕ ቦታ ብምትግባርን ናብ ካልኣት ብምምሕልላፍን ኣብ ምርግጋጽ

ምዕራይ ተሳታፍኦት ደቀንስትዮ መራሕ ተራ ክጻውታ ተላብዩ። እቲ ክብ 20 ክሳብ 22 መጋቢት 2020 ብወሽጣዊ ዓቕሚ፡ የገራዊ ፈደረሽን ዝተቐየሩ ሰልጠና መደብ ንመባእታዊ ሰልጠና ምርምር፡ ንኣገባባት ምሕደራ ዕድላትን ብድሆታትን ደቀንስትዮ ኣብቲ ዓውዱ ሰፖርት፡ ንምፅባዝ ምልውዋጥ ርክብትን ሚላታት ምእኩብ ሓብራታታትን ካልኣን ኣብ ዘተሳሩ ኣርእስታትን ተዋሃዙ።

ብደረሰ ኮሮና 000

+ ናይ ቅድም ኣነፋፋሊ ክለብ ማን ዩናይትድ - ማርዋን ፊላይኒ ብቫይረስ ኮሮና ከምዝተለበደ ተረጋገጹ። ምስ ቻይናዊት ክለብ ሻንጽንግ ሉሰንግ ዝጸወት ፊላይኒ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ሆሲቲታል ተወሽቡ ምህላወ ቻይናውያን መራሽቡ ብዘሃን የጋውሓ ኣለዋ። በልጃማዊ ፊላይኒ፡ ንኣስታት 10 ዓመታት ኣብ ማን ዩናይትድን ኤሽርተንን ድሕሪ ምጽዋቲ እዩ ኣብ 2019 ናብ ቻይና ተሰጋጊሩ።

+ ፕሪዚደንት ክለብ ሪያልማድሪድ ዝኸበረ ሎሬንዝ ሳንቲያጎ ብቐዳም ብለበዓ ሻይረስ ኮሮና ከምዝጥተ በበሊ ሓቢሩ። ኣብ መበል 76 ዓመቲ ክብዝ ዓለም ብጥንት ዝተፈለየ ሳንቲያጎ ንጌያል ማድሪድ ክብ 1995 ክሳብ 2000 ኣብ ዘሎ እውን ፕሪዚደንት ኮይኑ ኣገልገሎ እዩ። ኣብቲ እዋን ድማ እቲ ማድሪድዊት ዓርሞሽክ ክለብ ክልተ ግዜ ዘውዲ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ክትደፍኦ ክኢላ ነይራ። ሳንቲያጎ ኣብ ናይ ፕሪዚደንትነት መንበር ኣብ ዝኸበረሉ እዋን ንኻም ሮበርቶ ካርሎኒ ሲዶርፍ፡ ጽባር ሱከርን ካልኣትን ኣብ ምዕዳግ ብሉጽ ስራሓት ከምዝገደዩ እቲ ምንጪ ይውሰኹ።

+ ኣዋቃዲ ክለብ ጁቪንቱስን ኣርጅንቲናን ፓውሎ ድይላላ ከምኡ ድማ ሓለቓ ጋንታ ኢጣልያ ዝኸበረ ፓውሎ ማልዲኒን ብቫይረስ ኮሮና ከምዝተጠቐሙ ተሓቢሩ። ድይላላ ብመገዲ ኢንሰታግራም ኣብ ዘመሓለፎ መልእኽቲ፡ ምስ ኣፍቃሪቲ ኦሪዮና ቦቲ ሻይረስ ተለቢዶም ምህላዎምን ኣብዚ ሕጂ እዋን ድማ ኣብ ሆሲቲታል ተወሽቦም ከምዝርከቡን ገለጹ። ብተመሳሳሊ፡ ናይ ቅድም ሓለቓ ጋንታ ኢጣልያ ኣብዚ ሕጂ እዋን ከኣ ዳይሬክተር ቲክኒክ ሚላን ዘሎን ማልዲኒ ምስ ወዱ ጽንኡል ቦቲ ሻይረስ ከምዝተጠቐሙ ክለም ኣፍሊጣ። ወዲ 18 ዓመት ጽንኡል ምስ ቀዳመይቲ ጋንታ ኢሲ ሚላን ልምምድ ዮሳይድ ብምግባሩ ገለ ኣባላት ናይታ ኢጣልያዊት ክለብ ተለቪፎም ከይተሓ ይሰጋጉ። ድይላላ፡ ሳልሳይ ተጻዋታይ ክለብ ጁቪ በዚ ሻይረስዚ ዝተጠቐመ ኮይኑ ኣሎ። ኣቐዲሞም፡ ጽንኡል ሩጋኒ ከምኡ ድማ ምስ ፈረንሳ ዋንጫ ዓለም ዘልዓለ ማቲዲን በዚ ህይወት ኣሸሓት ሰባት ዝቐዝፍ ዘሎ ሻይረስ ከምዝተለበዱ ኣይርሳዕን።

+ ኣዋቃዲ ባዩር መኒክ ሮበርት ለዋንዶውሰኪ ኣብ ወፍሪ ቃልሲ ንምጥፋእ ሻይረስ ኮሮና ሚልዮን ዩሮ ወፍዩ። ደቂ ጋንታኡ ዝኾኑ ጎሬትዝን ኪሚቶን እውን ኣብ መንጎኦም ተመሳሳሊ መጠን ገዝብ ንቃልሲ እዚ ሻይረስ ክልግሱ ቃል ኣትዮም ይርከቡ። ናይ ክንሬ ተጻዋታይ ማን ሲቲ ለይሮይ ሴን እውን ተመሳሳሊ ሓገዝ (ብንጽር ዝለገሶ መጠን ገዝብ ኣይተሓበረን) ምብርኮቲ ይገኛሉ።

+ ካናዳ፡ ብሰንኪ ዘሰፋሕፍሕ ዘሎ

ለበዳ ሻይረስ ኮሮና፡ ክብ ውድድራት ኣሎም፡ኪ ቶክዮ 2020 ዝሰሓቡት ቀዳመይቲ የገር ኮይና። ክሳብ ትማሊ ምሽት፡ ኣህጉራዊ ኣሎም፡ኪ ኮሚተ ሽግ ኣሎም፡ኪ ትሰጋገር ምህላዋ እኳ እንተገለጹ፡ ካናዳ ግና ብሰግኣት ናይዚ ኣሻቓሊ ዝርግሓ ዘለዎ ሻይረስ ከምዘይትሓተፍ ትገልጽ። ጃፓን፡ ክሳብ ዝሓለፈ ሳልሲቲ ነቲ ውድድር ኣብ ግዚኡ ከምኡተካይዶ ምሕባራ ዝፍለጥ እኳ እንተነበረ፡ ትማሊ ግና ቀዳማይ ሚኒስተር ናይ የገር ሸዝ ኣብ

ኣሎም፡ኪ ንመጀመርታ ግዚኡ ክብቲ ዝተወጠዮ ዕለት ክፍቐሕ ከምዝኸኣል ኣሚቲ እዩ። ሓያለ የገራት ኣህጉራዊ ኮሚተ ኣሎም፡ኪ ብዘፀባ እቲ ውድድር ኣብ ሓደ መዕለቢ ክበጽሕ ክደፍኦ እኳ እንተጸንፋ፤ እቲ ኮሚተ ግና ንውሳኔ ከምዘይጸይድ ክሕብር ምጽንሖ ይገኛሉ። ኣውሳትራልያ እውን ኣሰር ካናዳ ሰዓባ ክብቲ ናይ 2020 ውድድር ከምዝለቐት ትገልጽ ኣላ። ሻይረስ ኮሮና፡ ዛጊት ልዕሊ 13,000 ሰባት ከምዝቐጸዘፈ ይፍለጥ።

ጽቲ ኮፕሩብ መዓልቲ ልደቱ ኣብ ቨላ

ፕሮፈሰር ኣወታ ኩዕሶ እግሪ ምስ ግሪሚዮ ክብ ዝጀመረላ 1998፡ ክሳብታ ክብ ፍለሚነስ ዝተፋነወላ 2015 ንዝኸበረ ብሉጽነት ምጥቃስ ኣዝዩ ኣጸጋሚ እዩ። ምክንያቱ፡ ምሳሌ ብኸልተ ኣጸጋሩ ኩዕሶ እናኾሙብ ዘርእዮ ዝኸበረ ጥብብ ዝመዓራሪ ቃላት ክሰኣን ስለዝከኣል። ብዝኾነ መበል 26 ዓመት መዓልቲ ልደቱ ኣብ ዘብዓለሉ ኩሎም ኣባላት ክለብ ባርሲሎና ኣብ ፈንጠዘያ ዝተጸምዱሉ ኣብ ሪዮ ዲ ጆኒሮ ኣብ ዝተኸበረ መበል 32 ዓመተ ልደቱ ከኣ ብዓሰርተታት ኣሸሓት ፓውንድ ወጸኢታት ብምግባር ንሓመሽተ መዓልታት ‘ብላዕ ወ ስተ’ ኣሕለፈ። ብቐድሚ ትማሊ ግና ኣብ ቨላ ንበይኑ መበል 40 ዓመት ልደቱ ከብዕል ተገደደ - ህቡብ ብራዚላዊ ተጻዋታይ ኩዕሶ እግሪ ዝኸበረ ሮናልዲኖ ደ ኣኢሲ ሞሬራ (ሮናልዲኖ ጎቾ)!

‘ዝተሰንዐ ፓስፖርት ሒዝኻ’ ተባሂሉ ብፖሊስ ፓራጓይ ኣብ ማሕዩር ዝርከብ ዘሎ ሮናልዲኖ፡ ቦቲ ‘ዝፈጸመ’ ዝበን ክሳብ ሸዳሽተ ኣዋርሕ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ከምዝጸንሕ እዮም ክኢላታት ሕጊ ዝሕብሩ። ንሱ ዋላ፡፡ ጸሓይ ክጽሎ ኣብ ዝወጸሉን ቦቲ ረቂቕ ጥብብ ምልክት ኩዕሶ ክከናጋዕ እንተፈተኑ በዚ ዘሕልፎ ዘሎ ሂወት ኣዝዩ ጉሁይ ምዃኑ እዩ ዝገኛሉ። ዝሓለፈ ሰሙን

ዝበጽሖ ኤልሰን ካቫስ ድማ ምስክር እዩ።

ንኣርጅንቲናዊት ክለብ ሪሽር ፕሊት ዝጸወት ዝኸበረ ኤልሰን፡ “ሮናልዲኖ ናብራ ቤት ማእሰርቲ ክቐበሎ ተጸጊሙ ኣሎ። ጭንቀት ኣለዎ። ኣብ ገጹ እውን ምስኣን ሞራል ጎሊሖ ይረኣ” ክብል ተሓሪቡ።

ኣብ ሓምሌ 2019፡ ግብሪ ኣይከፈልካን ተባሂሉ ከምኡ’ውን ኣብ ሕዛኡ ህንጻ ሰራሕካ ተባሂሉ ናይ ብራዚልን ሰጻኝን ፓስፖርቱ ከምዝተሃገረ ዝግለጽ ሮናልዲኖ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ጠፊሹ ምህላወ ብሰፊሖ ይሕበር። ዝዚ መረጋገጹ ድማ፡ ኣብ ፓራጓይ ናይ ጠበቓ ገዝብ ንምክፋል ከምዝተጸገመን ንገለ ናይ ቅድም ደቂ ጋንታኡ ከኣ ከምዝሓተተን ከም ሚረር ዝኣመሰሉ ጋዜጣታት ዓዲ እንግሊዝ ኣብ ዓምድታትን የረድኡ። ብፍላይ ሊዮኒል መሲ ከም ትሕጃ ክቐርበሉ ንዝሓተቱ 3.25 ሚልዮን ፓውንድ ዛዕባ መራሽቢ ብዘሃን ክብ ዝኸውን ሳምንታት ኣቐጸሩ ኣሎ።

ሮናልዲኖ፡ ናይ ሸዳሽተ ኣዋርሕ ብይን በዚ መጠን ገዝብ ክዳቕስ ከምዝኸኣል ጠበቓኡ ከምዝሓበሮ ይገልጽ። እንተኾነ፡ ክንድዚ ዝኣክል መጠን ገዝብ ከምዘይብሉን ነታ ኣብ እስጻኛ ኣብ ዝኸበረሉ እዋን ሰሙ ንዝኾልዓላ ክለብ ባርሲሎና ከምኡ እውን ንሊዮኒል መሲ ሓቲቲ

ክቐርብ ከምዝኸኣል ይሕብር።

ባርሲሎናን መሲን ግና ብዛዕባዚ ጉዳይ ዝኾነ ምላሽ እኳ እንተዘይሃቡ፡ ሓደ ክብቶም ብዛዕባ ንሕሳብ መሲ ዘንቀሳቐሰ ሰብ ግና እቲ መጠን ገዝብ ንሮናልዲኖ ክወሃብ ክብ መሲ ዝኾነ መልእኽቲ ከምዘይመጸ ብምሕባሩ፡ ኣብ መንጎ ሮናልዲኖን መሲን ቅርሕንቲ ክህሉ ከምዝኸኣል ዝገመቱ ኣይተሳእኑን።

ይኹን እምበር፡ ትማሊ ንሕትመት ዝበቐዐት ጋዜጣ ዘ ጋርድያን፡ ባርሲሎና ኮነ መሲ ምስዚ ብራዚላዊ ኮፕሩብ ጥቡቕ ርክብ ከምዘለዎምን ዝዚ ዝተሓተተ ገዝብ ድማ ክኸፍሉ ቅሩባት ምዃናም ትገልጽ። ኣብ መንጎኦም እውን ዝኾነ ቅርሕንቲ ከምዘዩሉ፡ ኣብ መዓልቲ ልደቱ ናይ ዮሃና መልኽኦትን ንዝገለጸሉ ጥዑም ቃላት ብምጥቃስ ዘ ጋርዲያን ትንታኒኣ ኣሰፊራ ትርከብ።

ክሳብ 100 ሚልዮን ፓውንድ ዝግመት ሃብቲ ዝኸበረ ሮናልዲኖ፡ ብኸመይ ዝኾነ ‘ቁንጣር’ ገዝብ ክኸፍል ከም ዝተጸገመ እውን ግድል ኮይኑ ኣሎ። እዚ ክልተ ግዜ ዝተመዓወ ብራዚላዊ ኮፕሩብ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ባንካ 5 ፓውንድ ጥራይ ምቕማጡ እውን እቲ ካልእ ሕንቅልሕንቅሊቲ እዩ። ንምንታይ ከ ሓያለ ፈተውቲ እንክለወዎ ንመሲን ባርሲሎናን መሪጹ? ዝብል ሕቶ እውን እቲ ካልእ ምላሽ ዝጸበ ዘሎ ሕቶ እዩ።

ዝኾነ ኮይኑ፡ ኣብ ሓንቲ መዋዕውዲ ክሳብ 300,000 ፓውንድ ዝኸፈል ዝኸበረ ሮናልዲኖ ብቐድሚ ትማሊ፡ ክብ ፔለ ክሳብ ተጻወትቲ ፍለሚነስ ‘እንቋዕ ተወለድካ!’ ክብሉ ብማሕበራዊ መራሽቢታት ሰናይ ምንዮቶም ገሊጾም’ዮም። ኩሎም ነቲ ኣብ ጸወታ ኩዕሶ እግሪ ዝኸበረ ጥብብ ብምዝክር ገለ ከኣ ኣብ ዝሓለፈ መዓልቲ ልደቱ ብሓባር ንዝሰነድዎ ሰእልታት ብምጥቃዕ፡ ‘ኣጃኻ! መዋጽኦ ይፍጠረልካ’ ኢሎም።

ናይ ሳሙኤል ኤቶ ግና ፍልይ ዝበለ ምዃኑ’ዩ ዘ ሳን ዝተባህለት መርብብ ሓብራታ ገለጹ። እዚ ካሚሩናዊ ኮፕሩብ፡ “ሮናልዲኖ ሓወይ” እናበለ ኣብ ዘሰፈረ ጽሑፍ፡ ክብ ቤት ማሕበሩ ንምውጽኡ ዝከኣሉ ከምዝተሓበበር ገለጹ ኣሎ። “ሓወይ ኢኻ! ዓርኪይ እውን። ኣብ ከበድ ደልሃመት ኳንካ መዓልቲ ልደትካ ምብዓልካ ኣዝዩ እሓዝን። ክብዚ ክትወጽእ ብርትዕ ናይ ሞራል ከምዘድልዩካ እርዳእ። ንእትሓተኒ ከማልእ ድልዊ ኣለኹ” ክብል ድማ ኤቶ ብሺድዮ ኣብ ኢንሰታግራም ተሓሪቡ።

ወዲ 40 ዓመት ሮናልዲኖ መጽሓፍ ንምልላይን ብዛዕባ ኣላዩ ዘይብሎም ቁልዑ ክንሰጉሰን እዩ ናብ ፓራጓይ ገይሹ። ግዜ ብሉጽ ተጻዋታይ ዓለም ዝተሰመየን ሮናልዲኖ፡ ኣብ 2002 ምስ ካልኣት ብሉጽ ተጻወቲ ብራዚል ኮይኑ ዋንጫ ዓለም ዓቲሩ ነይሩ።

VACANCY ANNOUNCEMENT

000000000 4. POSITION: Fuel Hand (01)

PLACE OF WORK: Asmara

The principal accountabilities include, but are not limited to the following

- Operate fueling vehicles and performs loading/unloading of fullers/bridgers
- Maintains housekeeping cleanliness of all aviation equipment, site and airfield premises.
- Ensure proper aircraft fueling, safety and equipment maintenance.
- Maintaining professional and cordial relationship with aircraft and Ground Crews at the Airfield.
- Ensuring the housekeeping of the assets; storage tanks, pumps, refuellers, etc.
- Carrying out product discharging and refuellers loading.
- Carries out dips every morning for each Terminal tank under loading operations and reports to the Stock Clerk and when ever required for the non-operational tanks to check Storage losses due to evaporation or/and leakages.
- Carries out dips every morning for each depot tank under and reports to the Stock Clerk.
- Keeps records of product dips of tanks that will receive petroleum products from a tanker.
- Ascertains proper product certificate is received before the starting of product discharge

Education & Experience	Skill and competency	Others
High School Education, preferably with technical knowhow with a minimum of three years of experience in related field.	A good practice in a proper product handling and their measurements.	Confident and Willy to learn and develop.

5. POSITION: Mechanical Engineer (01)

PLACE OF WORK: Asmara (with frequent site travels)

The principal accountabilities include, but are not limited to the following

- Read and interpret blueprints, technical drawings, schematics, and computer-generated reports.
- Confer with engineers and other personnel to implement operating procedures, resolve system malfunctions, and provide technical information.
- Research and analyze customer design proposals, specifications, manuals, and other data to evaluate the feasibility, cost, and maintenance requirements of designs or applications.
- Specify system components or direct modification of products to ensure conformance with engineering design and performance specifications.
- Research, design, evaluate, install, operate, and maintain mechanical products, equipment, systems and processes to meet requirements, applying knowledge of engineering principles.
- Investigate equipment failures and difficulties to diagnose faulty operation, and to make recommendations to maintenance crew.
- Oversee installation, operation, maintenance, and repair to ensure that machines and equipment are installed and functioning according to specifications.
- Assist in developing capital project programs for new equipment and major repairs.
- Develop budgets, estimating labor, material, construction costs and prepare contract documents.
- Estimate costs and submit bids for engineering, construction,

or extraction projects, and prepare contract documents.

- Perform personnel functions, such as supervision of production workers, technicians, technologists and other engineers, and design of evaluation programs.
- Solicit new business and provide technical customer service.
- Supervising or training project team members & working with a variety of technicians

Education & Experience	Other skills	Others
BA Degree in Mechanical engineering with A minimum of Five years of experience in related field.	Project supervisory skill, engineering related software, report writing, fluent in English and other international language.	Confident and Willy to learn and develop.

6. POSITION: Electrical Engineer (01)

PLACE OF WORK: Asmara (with frequent site travels)

The principal accountabilities include, but are not limited to the following

- Design, implement, maintain, and improve electrical instruments, equipment, facilities, components, products, and systems for commercial purposes.
- Operate computer-assisted engineering and design software and equipment to perform engineering tasks.
- Direct and coordinate manufacturing, construction, installation, maintenance, support, documentation, and testing activities to ensure compliance with specifications, codes, and customer requirements.
- Inspect completed installations and observe operations, to ensure conformance to design and equipment specifications and compliance with operational and safety standards (SHE).
- Plan and implement research methodology and procedures to apply principles of electrical theory to engineering projects.
- Prepare specifications for purchase of materials and equipment.
- Supervise and train project team members as necessary.
- Investigate and test vendors' and competitors' products.
- Oversee project production efforts to assure projects are completed satisfactorily, on time and within budget.
- Prepare and study technical drawings, specifications of electrical systems, and topographical maps to ensure that installation and operations conform to standards and customer requirements.
- Plan layout of electric power generating plants and distribution lines and stations.
- Assist in developing capital project programs for new equipment and major repairs.
- Develop budgets, estimating labor, material, construction costs and prepare contract documents.
- Compile data and write reports regarding existing and potential engineering studies and projects.
- Conduct field surveys and study maps, graphs, diagrams, and other data to identify and correct power system problems.
- Supervising or training project team members & working with a variety of technicians.

Education & Experience	Other skills	Others
BA Degree in Electrical Engineering with a minimum of Five years of experience in related field.	Project supervisory skill, engineering related software, Report writing, fluent in English and other international language.	Confident and Willy to learn and develop.

General information and other requirements

- Salary: As per the company salary scale.
- Having fulfilled his /her national service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of National Identity Card etc.)
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an

interview.

- Please submit your application to Libya Oil Eritrea P.O.Box 845 or to the HR department at the Head office.
- Dead line for application is 10 days from the day of publication

**ህንዲ - 17 ወተሃደራት
ተቆጥለዋል**

ኣብ ክፍሉሃገር ቻኪሂር ናይ ሆንዲ ኣብ ልዕሊ ኣብ ሓሸዋ ገዘዩ ወተሃደራት መምገብ፤ ድሕሪ ዝካየዱ መምቃቤ ብወሕዱ 17 ካብኣቶም ክቕተሉ እንገለጸዎ፤ ካልኣት 15 ወተሃደራት ደግ ብገበዱ ከም ገፍሎ ካብቲ ሃገር ዝተፈነዘ ዘኖር ኣመሓከቲ።

እቴጌ ገዙሲ፣ ሰጸኩ ገዙሪዳመ መጥቃዕቴ ኣብታ ክፍላሃገር ገዙባቸሱ ብመገዳኹ፣ ገፍሎሙ ሰጸጵታት ተቃወማዊ ነኹ ብዩደዎ ሰብመዛ። እታ ሃገር ሓቢሮም፡ ንኣቶም ወሲኸም ልሲ 300 ገዙጾቴ ሰጸጵታት መገዳኹ፣ ነኹም ኣብ ጫታት እታ ክፍላሃገር ኣብ ሓሰዎ ተዋፊሮም ገዙጹ ወተሃደራት መገዳኹ፣ ኣብ ድብዩ ሰላ ገዙተወዎም እቴጌ ክሰራ

ክብርሰ ከም ዝኾኑ ገለጾም።

እቴጌ አብ ልሳሲ ወተሃደራት ሆኔ
ዝተረጸመ መጥቃዕቲ ደህሮቲ አብ
ሚያዝያ 2017 ኣብታ ክፍለ-ሃገር
ዝተረጸመ ህይወት 25 ኣባት ጸጥታ
ገዢ ተመሃሮ መጥቃዕቲ እቴጌ ዝገፍአ
ምዃኑ ዝተባረ ቀጭይ ማእሰር ሆኔ
ናረነደራ ሞዩ ንላዕራብት መወትቲ
ጸግዖት ተመዝዩ።

ኣላሳህ፡ ጸሞታ ሆኒ፡ ብሙዝሰ ሰብደዊ መሳሳትን ምቕታል ሰሞጸ፡ያን ሰላትን ብተደጋጋሚ ነዎ ገዢሰሰ፡ ዘመልከቱ፡ ጸብዳህ፡ ነብ ልብቓት ተቓውሞቲ ማዕከትን ካልኣት ተቓውሞቲ ወጽትን ተደጋጋሚ መጥቃትነት ነጥሞም ነዎ ገዢከ ይባሉ።

ኢራን፡ ካብ ኣመሪካ ንዝቐረበላ ሓገዝ ነጺጋዩ

ላላዋይ መንፈሳዊ መሪጣኩ አራን ኢዮፋህ ዓለ ካሙኔ ሃዱ ለበዩ ኮሮና ቫይረስ ምህዳጽ ጸኑዋደዶ ዘለ ቃጪኢ ምህዋት ነበ አመጥነ ገዢነብ ናይ ሕክሙና ሓዝ ኮሞ ዝደን አልጃዝራ ተባሪ።

እቴጌ ላዕላዊ መንፈሳዊ መሪ ሐ. ገብረ. ሰንበት አብ ዝዞ መዝገብ፡ ኣመጺብቀኑ ያለኢት ኣራን ምዃና ድሕሪ ምብቃቲ ሓይም ኣመጺብ ናቡታ ሃገር ኣብተም ክበብዎ ሓብዮታ፡ ጸሐይ ናይቲ ቫይረስ ሓይል ይኸውን ነህ ዝኾኑል ብህራ ኣራን በ. መሳሪት ነቲ ዝኾነሉ ክክራን ነህ ዝወጸኩ ኣናላጠና ብተወጸኩ፡ እቴጌ ቫይረስ ነኣ ኣልካ ን ምጥሃሩ ተሃሊ- ብጸኢቲ ዝተኣ ክኸውን ነህ ዝኾኑል ገለጸ።

ኢየሱሳውስ ማሪ ካሚኒስትራት ሲሆኑ ለገሙ ኣብ ዘዘሉ ተሰጊሩ ደሞክራሲያዊ ግንኙነት ኣብ ቃልሲ ኣገገር ለባዮ ኮሮናቫይረስ ክትትወዝ ደሴት እንተነሃልዮም መጀመርታ ነቲ ኣብ ልዕሊ ኣገገራዊ ዘለ ተሰር ማዕቀብ ከተሰላሰሉ ኮሞ ዘለዎ ኣሞራሊ፡፡

ህሊኞት በተለየ ማዕከል አራት ብወደም፡ አመራሪ አብ ልሊ አራት አገራት ገዢ ማዕከል ከሌለበት፡ ሕይወቱ ረድኤት ይኸውን ላይክ ክትሆን

ምስታታ ልጁ. ቅብል ከማይነሳ
ሐቢሮም።

ፕረደንት ሕመኦሙን ያናጸፈ ትሪምፕ፣ ሃዲ ነብቲ ኦብ 2015 ዝኸኸለሙ ንሱላዊ ሰሞኑ ኣራን ከተሓሰቦ ኦብ 2018 ድሕሪ ምውሓ፣ ኦብ መሃን ክልተኣን ሃራት ዝገረ ከሱ መዲያዊ መሃሪ ናብ ዝኣለ ጥባት ከሞ ዝረገገ ጸብዮት የመልክቲ።

አራን ሳንቲ ካብተን ብሰዓ ኮርና
 ሻይረስ አገደን ተሰደን ዘለዎ ቀዳሞት
 ሃሪት ጸሎ ኮም ዝኾኑትዩ ዝሰለጸ ዘሉ።
 ኢት ሃገር ኣብ ማሕለይ ምብራቕ ኢት
 ዝበከተ ቡይ ሕዋም ዝተጠቐሙ ህዝቢ
 ዝርብዎ ኮይና ኣሉ። ኣብዚ ግዜ፤ ኣብ
 አራን ኣሲታት 21,500 ሰባት ቡይ ሻይረስ
 ክሰለጸ እንዘለዉ፤ ካሲት ኣሲታት 1,700
 ድማ ቡይ ሻይረስ ኮም ዝሞት ጸብጹብ
 ውድብ ጥሃና ጸሎ ይኣተብር።

አፍጋኒስታን - ጣሊያን ምስ መንግስቲ ዝርርብ የካይድ

መምለኩ፤ አፍጋኒስታንን ሰጡቸው
ካዲሊ ጣሊያንን አብ ጉዳይ ምፍታሕ
እስራት አላት ጣሊያን ዘተኩረ
ወጽኦታዊ ዝርርብ አብ ዶሓ -
ቐጠር ነሞ ዘድዱ፤ ማህደናት ዜና
ዓለም ኣቃሊሐን።

እቴጌ ብሃሳቡ ዘዩዳዎ ርክብ ኣብ ምሳራን ሰላም ኣፍጋኒታን ከምእድማ ኣብ ምዕዋት ናይቲ ብዙሃልላዩ ምክንያት ንቕድሚት ክሰግም ዘይክኣል ዘሉ ስምምዕ ሰላም ጣሊጥንን ኣመፅኦን ደራኹ ተራ ክህድዎ ዓቢ ተሳታፊ ተብራህሉ ከም ዘሉ ርዕተርስ ሓብሩ።

ጣሊየን ምስ ኣመፅኦ ዝኸተሞ
ሶማም ሰላም፡ መዝገብ፡ ኣፍጋኒስታን
ኣሊፋም ዘሉ 5000 ዝበደሉ ኣሳላት
ጣሊየን ክፈትሑም ዝጠልብ ነጥቢ ን
ኢንተላም፡ መዝገብ፡ ኣፍጋኒስታን ግን

ነ፡ 'ምፍታሕ እሰራት' ዝበል ጉዳይ ከግዛደዮጤን ናጻ ነሰብም ፍቓደኛ ከም ዘይገነዩ ክገልጽ ጸሓኤ። ጣሊን ብወገኡ ከሉም ተጎሲሮም ዘለዉ ኣሉቲ ከይተፈትሑ ምስ መንግሥቲ ነቡል ዝኾነ ዝርርብ ከም ዘገደደኛ ከጠንቅቅ ጸሓኤ።

ምፍታሕ እሰራት ኣሉቲ ጣሊንን ብጣሊን ተጎሲሮም ዘለዉ

ወተነፈረት መምለኩ፤ አፍጋኒታንና
አብ ምሽግም ስምም፦ ሰላም አመጽን
ጣሊየንን ዓቢ ተራ ነሆን ዘለዎ ዝገልጹ
ሰብ መዛ. ዋሺንግተን፡ ጣሊየንን
መምለኩ፤ ነቡልን አብቲ ንክልተ
ሰንታት ዙዩድዎ ዝርፍቡ አብ
ትሕቲኡም ዝርከቡ ኢሳራት ብጥሙይ
መንገዲ ነሆን ዝለቁም ብደቂቅ ነሆን
ዝተነበሉት ተባሪም።

መገዲ - ኣየር ኢማራት ዝበዝሖ በረራታቱ ይስርዝ

ሓዲ ነበቶም ዝገበየ መዲያ ኣዳራሲ ጸሓፊና ዝገኘ መዝገቢ ኣዳር ኢማራት፡ ነበ ጸዓቲ ርክብ ጀመሩ ዳርጋ ከሉ በረራታቱ ከቋርጾ ምዃኑ ኣፍሊጠ።

እብቡ ኮርና ቫይረስ ብጽህ እናተሓበረ ክኸይሉን ገዢካ ዝተሰሉ ሰላሳት ኣዋርገቲ ብተሕ ጠቡቲ ናይ መዞ ክክብ ብዚምኽሉ ክርኽቦ ዝዋኡ ዝበረ በለዮናት ዶላር እዮት ነዎ ዝኸሰረ ዝተሓረ እቲ መዝገዔ እየር ነቲ ክረጋታት ምውሓድ 70 ሚሊዊት ኣብቲ ናብ 159 ሃገራት ኮዚዶ ገዢካ ቢራታት ምበሉ ከቂጾ ወሲኦ ነዎ ዘሉ ሓቢሩ።

እኔ መግደኤየር ብተወሃኸ፤ ክሰራታቱ
ንምውሓድ ክበል ብኣሹተኑ ንገብጽ፡-
ሰራተብኛታቱ እውን ኖርቂ ደግሞም
ክንፍለሞ ወሲኑ ነሞ ዘሉ ገለጹ።

እዚ ብደረጃ ዓለም ተገብሎ ዘሉ ለባዕ
ቫይረስ ክኸበ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ክኣቱ
ብድምር ነሆኡ ደማ ሃሪት ይሰተን
ምግብ ብሞክሩት ጌሾ ቀሲናም
ክኸበ ገብሻም ብድምሩ እቲ መገኻዪ
ኣየር ኣገልግሎት ካብ ምሓብ ደው ኣሉ

ክፍሉን ምዕኑ፡ አቦመገቢ ጳጳሱ ትኩል ሸኽ ቢን ሳዕድ ገሮይተርስ ተሰሩ። ጎሱ ተሰወዘኸ፤ መዶ አየር ኢሚራት ካብ ጊዮ ገዢዮርብ ዘሉ ነብህ ሃገሪም ናይ ምህላስ ጠላብ ግምገማኡ ክብል ናብ 13 ሃገራት ከኮይዶ ገጽኡ ባሪራታት ክቐጽሎ ምዕኑ ገለጸ።

ኣብዚ ግዜ፡ ኣሓታት 100,000 ገዢራት ባሪራት ናታት ኮሞ ዘለዎ ስገገገገል መዶ አየር ኢሚራት፡ ብግዝገዛቲ ይዋዝ

ሰራተኛታቱ ምዘኡ ነብ 25 ነብ 50 ማዕታዊት ነገዲ ኣትሊፍዎ ዘሉ ወሳኔ ሰራተኛታቱ ሞሪሉም ከይትገቡ ተለፈ እቲ ትሕል ተማትሶን።

ኣሉታዊ ሳብናት ነቢድ-19 እናዘደ ኣብ ዝኸደሉ ዘሉ እዋኔ እቲ ካደረሰ ናብ 192 ሃገራት ብሚታወ። ንኣሁት 350,000 ሰባኦ ክሰፍ እገብሉ። ንግልሳት ኣሁት 15,300 ደማ ቀቲሉ ኣሉ ብሚሳረት ጸብደብ ወድብ ሞሃና ዓላሚ።

ክሮኢሸያ፡ ብሓደጋ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ትጥቃፅ

ዝሓለፈ ሰንበት ኣብ ዛግረብ ርእሱ ኩጥ ክሮኦሺያ 5.3 ፊክተር ሰሌል ዓቕን ዘለዎ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ብምዃሱ፡ ኣብ ትሕተ-ቅርጺ፣ ታ ኩጥ ዓቢ ሃሲያ ከም ዘውራይ ተገለጹ።

ብእንክ'ቲ ዘጋጠመ ባህርያዊ ሓደጋ ኣሸሓት መንክሪ ኣባይቲ ነም ዝፈረሱ ዝተካበረ ሮይተርሴ ኣብ ህይወት ሱባ ግን ዝመረደ ብዘሕ ክሰራ ነም ዘዩላ ገለጻ። እንተኾኑ፡ ሓደ ሱባ ቡቲ ፍርስራሳ ተሃሪሙ ኣብ ሕማቕ ክነታታት ጥዕና ነም ዘሉኹ ክልኣት 16 ሰዓት ድማ ቡቲ ሓደጋ መጠፍዊ መጉዳእቲ ነም ዘጋጠሞምን ሮይተርሴ ብተወሳኺ ሓቢሩ።

እቲ ዘጋጠመ ሓዲጋ ምንቅጥቃጥ ምድራ ኣብ ውሽጢ'ዚ ዝሓለፈ 140 ዓመታት ነታ ሃገር ካብ ዘጋጠመብ

ተመሳሰል፤ ሓዲጋታት እቴጌ ዝሓየለ ከም ዝሰረ ሰብ-መዚ ክሮኤሽያ ሓበሮም።

ብሰንኩ ለቡዳ ቫይረስ ኮቪድ-19
ኣብ ቤየም ተጻጽዮም ዝውህሉ ዘለዉ
ነበርቲ ከተማ ዞግራብ፣ ኣቲ ዚጋጠመ

A photograph showing a person in a brown coat and a blue face mask walking on a city street. A dark blue car is parked on the right side of the frame. The background features a multi-story building with several windows and a yellow sign on the left.

ምንቅጥቃጥ ምድሪ ብጠፈጠረለሎም ከቢድ ሰንዓይ ናብ ጎደናታት ክወጹ እኳ እንጥተረኡልዩ ቀመግይ ሚኒስተር እታ ሃገር ግድ ነቲ ለበዓ ንምክልኻል ክብል ነናብ ቤቶም ክምለሱዩ ተመሳሳይ።

